

SLOVENSKI NAROD

Izdaja vsak dan popoldne izvenredno nedelje in praznika. — Inserati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petič vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod teja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračaja.

UREJNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — MOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; poslovna uprava: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sestanek štirih zunanjih ministrov

Ribbentrop je povabil italijanskega, madžarskega in rumunskega zunanjega ministra na sestanek za proučitev skupnih zadev, predvsem pa za rešitev spora med Rumunijo in Madžarsko — Ribbentrop in Ciano bosta razpravljala tudi o splošnem političnem položaju

Berlin, 28. avg. s. (DNB). Nemški zunanji minister Ribbentrop je povabil zunanjega ministra Italije grofa Ciana, zunanjega ministra Madžarske grofa Csakyja in zunanjega ministra Rumunije Manoilesca k sestanku na Dunaj za proučitev skupnih vprašanj, ki se tičejo omenjenih držav. Posvetovanja na Dunaju se bodo pričela jutri.

Berlin, 28. avg. e. Po prekinitvi rumunsko-madžarskih pogajanj je prišlo nepričakovano do preobrata, ki bo v veliki meri spremenil položaj. Kakor se je zvedelo, se bosta danes nemški zunanji minister Ribbentrop in italijanski zunanji minister Ciano sestala v Fuschlu. Za sestanek se je zvedelo šele sredi. Italijanska in nemška poslanika v Budimpešti in Bukarešti sta se davi odpeljala v Salzburg, kamor bo prišel tudi grof Ciano, ni pa znano, ali naj ta sestanek pomeni, da bosta državi osi Rim—Berlin prevzeli vlogo arbitraže v rumunsko-madžarskem sporu. V zadnjih dneh so nemški merodajni krogi podarjali, da Berlin prepušča Rumuniji in Madžarski, naj sami smotno uredita svoj

spor med seboj, toda v Budimpešti pričakujejo nemško-italijansko arbitražo. V dobro poučenih berlinskih krogih zatrjujejo, da do te arbitraže ne bo prišlo, temveč bosta Italija in Nemčija z nasveti vplivali na Rumunijo in Madžarsko. Mislijo, da na sestanku ne bodo razpravljali samo o madžarsko-rumunskem sporu, temveč o celotnem svetovnem položaju in o končnem cilju vojne, namreč o napadu na Anglijo, kar bo nudilo dovolj gradiva za razgovore obeh zunanjih ministrov držav osi Rim—Berlin. Prav tako bodo predmet razgovorov tudi odnosi med Italijo in Grčijo. Smatrajo, da je Nemčija prevzela akcijo za poravnavo tudi tega spora, da bi odstranila vse ovire za mir.

Kakor se doznava, bosta prišla jutri v Fuschl in bosta prisostvovala razgovorom tudi madžarski zunanji minister grof Csaky in rumunski zunanji minister Manoilescu.

Budimpešta, 28. avg. e.—Italijanski poslanik v Budimpešti grof Calama in nemški poslanik Erdmansdorf sta včeraj z letalom odpotovala, prvi v Rim, drugi v

Salzburg. Ta dogodek se naveda kot zelo značilen, tem bolj, ker sta včeraj odpotovala tudi nemški in italijanski poslanik iz Bukarešte v Salzburg. Bilo bi pa pogrešno, če bi se to potovanje v Salzburg, kjer se mudi nemški zunanji minister Ribbentrop, tolmačilo kot pričetek arbitraže Nemčije v sporu med Madžarsko in Rumunijo. Kakor se doznava na merodajnem mestu, sta odpotovala italijanski in nemški diplomat v Salzburg in Rim na povabilo vlad v Rimu in Berlinu, da bosta navzoča kot opazovalca pri teh pogajanjih. Pričakujejo, da se bodo nemški in italijanski diplomati že čez nekaj dni vrnil v Budimpešto in Bukarešto.

Budimpešta, 28. avg. s. (Reuter). Tako madžarski zunanji minister grof Csaky, kakor tudi rumunski zunanji minister Manoilescu sta že odpotovala na konferenco na Dunaju.

Sohograd, 28. avg. AA. (MTT). Na Dunaj so odpotovali nemški, italijanski, madžarski in rumunski zunanji ministri. Kjer bodo razpravljali o vprašanjih, ki se tičejo vseh štirih držav.

Ugoden potek pogajanj v Crajovi

Bukarešta, 28. avgusta s. (Reuter). Pričakujejo, da bodo rumunsko-bolgarska pogajanja glede južne Dobruže do sobote uspešno zaključena. Sporazum se ni dosežen glede roka, kdaj naj bi Rumuni evakuirali ozemlje, na čigar odstopitev so pristali. Obe delegaciji pa sta se že sporazumeli v načelu, da bo evakuacija južne Dobruže izvršena v treh etapah.

Sofija, 28. avgusta e. Vladni list »Večere« objavljaja naslednje telefonsko poročilo iz Crajove:

Vse gre dobro. Na obeh straneh si prizadevajo, da bi se pogajanja zaključila čim prej in da bi se za vsa vprašanja našla zadovoljiva rešitev. Iz Crajove so odpotovali dopisniki tujih listov, ker ne dobivajo nobenih poročil, dokler pogajanja ne bodo zaključena. Včeraj ob 10.30 se je sestala komisija k plenarni seji za rešitev finančnih vprašanj. Zasedanje je trajalo do 12.

ob 14. pa se je komisija ponovno sestala. Ob 10.30 je pooblaščen minister Creceanu povabil v svoje stanovanje šefa bolgarske delegacije Pomenova. Njun razgovor je trajal do 14. Danes ob 13. je priredil Creceanu obed na čast bolgarski delegaciji, minister Pomenov pa bo jutri, v petek ali v soboto priredil obed za rumunsko delegacijo.

Dopisnik lista pravi na koncu: Člani bolgarske delegacije, kakor tudi novinarji, vedo zelo dobro, s kakšno nestrpnostjo pričakujejo v Bolgariji rezultate pogajanj v Crajovi. Če pa je bolgarski narod toliko let potrpežljivo čakal, naj ga ta potrpežljivost ne zapusti tudi sedaj. Treba je, da se pokažemo svojo zrelost. Ni treba pozabiti, da so vprašanja, ki jih je treba rešiti, zelo velika in da se taka rešitev ne da doseči z naglico.

Sofija, 28. avg. AA. (DNB). Zvedelo se je, da bo Bolgarija začela zasedati južno Dobružo šele v začetku oktobra. Vesi, da bo Bolgarija vkrakala v Dobružo že v začetku septembra, sicer niso potrjene, vendar pa tudi ta možnost ni izključena.

Spopadi na rumunski meji

Rumunsko letalo sestrelilo madžarski bombnik — Spopadi obmejnih straž — Oster madžarski protest v Bukarešti

Bern, 28. avg. br. (SDA). Iz Budimpešte poročajo o podrobnostih madžarsko-rumunskega letalskega incidenta, ki se je pripetil včeraj tik pred 11. dopoldne. Nad Debrečinom se je dopoldne v zraku vadi madžarski bombnik. Ko je poletel nekoliko v smeri proti rumunski meji, ga je povsem nenadno napadel rumunski bombnik. Madžarsko letalo je bilo močno poškodovano. Ob 10.55 je bil madžarski bombnik prisiljen pristati. Letalo je bilo močno poškodovano in tudi njegov pilot je bil ranjen. Rumunsko letalo se je tedaj naglo umaknilo proti vzhodu.

Budimpešta, 28. avg. s. (Stefani). Včeraj je bilo izdano uradno madžarsko poročilo, ki pravi, da je včeraj ob 11. dopoldne rumunsko lovsko letalo iz neznanih razlogov napadlo nad madžarskim ozemljem madžarski bombnik, ki je v bližini železniške postaje v Debrečinu opravič svoj redni polet za večjo. Čeprav je bilo madžarsko letalo od rumunskega poškodovano in je bil en član posadke ranjen, se je posrečilo pilotu, da je z letalom pristal na letališču v Debrečinu.

Budimpešta, 28. avg. s. (Tass). »United Press« javlja, da so rumunski vojniki napadli madžarsko vojsko nekje ob meji. Prišlo je do streljanja. Nadalje ameriške informacije pravijo, da so se Madžari pred Rumuni najprej umaknili, potem na so jih zopet pregnali preko meje, ko so došli ojačeni.

Budimpešta, 28. avg. e. (Tranc. Con. Press). V službenih madžarskih krogih izjavljajo, da je vlada naročila madžarskemu poslaniku v Bukarešti Bardosyju, naj v rumunskem zunanjem ministrstvu naj-

ostreje protestira zaradi kršitve meje in obstrlejanja bombnika na madžarskem ozemlju. Bardosy je bil obenem pooblaščen, da naj zahteva od rumunske vlade odškodnino.

Varnostni ukrepi v Budimpešti

Budimpešta, 28. avgusta s. (Tass). Vsi hišni posestniki in hišni upravitelji so dobili obvestila posebna navodila glede protiletalske obrambe. V Budimpešti je že stopila v veljavo delna zatemnitev, zlasti so zatemnjeni kolodvorci. Vojaške oblasti so izdale prebivalstvu posebna navodila za primer letalskih napadov.

Rumunske izjave

Bukarešta, 28. avgusta s. (Col. B. C.). Rumunski generalni štab je takoj odredil preiskavo glede rumunsko-madžarskega letalskega incidenta. V rumunskih vojaških krogih izjavljajo, da bo v primeru, če se izkaže, da je rumunski letalec nepravilno postopal, dala Rumunija Madžarski popolno zadoščenje in bo povrnila vso škodo.

Bukarešta, 28. avgusta s. (Reuter). K poročilom, da je bilo sestreljeno madžarsko vojaško letalo od rumunskega, je izjavil zastopnik rumunske vlade novinarjem sredi naslednje:

Preteklo nedeljo je madžarsko letalo letelo nad rumunsko Transilvanijo ter metalo propagandne letake. Bržkone je bilo to letalo, za katerega sedaj javljajo, da je bilo sestreljeno. Rumunska vlada se bo bavila z madžarskim protestom v tej zadevi po redni diplomatski poti.

rumunsko protiletalsko topništvo sestrelilo dve ruski letali.

Moskva, 28. avg. s. (Ass. Press). Tu ničesar ne vedo o rumunsko-ruskim obmejnimi incidenti, o katerih poročajo madžarska poročila.

Rumunsko-italijanski trgovinski dogovor

Bukarešta, 28. avg. s. (Stefani). Včeraj so italijanski in rumunski predstavniki izmenjali protokole novega rumunsko-italijanskega trgovinskega sporazuma, ki ureja trgovinski promet med obema državama na podlagi sedanjega vojnega položaja. Klirinško razmerje med lro in lejem je določeno na 9.50 : 1.

Usoda beguncev iz Alzacije

Vichy, 28. avg. br. (C. B. C.). V nezasedeni Franciji je sedaj okrog 600.000 beguncev iz Alzacije ter okrog 200.000 alzaskih rojakov, ki so jih pričeli te dni demobilizirati. Alzaski prebivalci večinoma po šolah, javnih poslopih in bolnišnicah. Precejšnje število izmed njih se želi povrniti v Alzacijo. To velja zlasti za kmečke posestnike, ki bi se radi spet posvetili svojemu delu na polju. Problem pa je kritičen. Večina beguncev namreč ne mara nazaj v Alzacijo. Vlada bo poskusila sedaj rešiti njihov položaj na ta način, da jih bo naselila po opuščeni francoskih kmetijah.

Na drugi strani so nemške oblasti odpustile v Alzaciji vse francoske uradnike. Izplačale so jim odpravnino po 2.000 frankov, njihovo imetje pa so zaplenile. V Alzaciji so pričeli naseljevati nekdanje Alzaskane, ki so se po zadnji svetovni vojni preselili v Nemčijo. Nemške oblasti in politični krogi poudarjajo, da je alzaski problem sedaj enkrat za vselej rešen.

V Franciji ni več nemških ujetnikov

Vichy, 28. avgusta br. (SDA). Včeraj so zapustili nezasedeno Francijo poslednji nemški ujetniki. V glavnem so bili to ranjeni, ki so jih deloma z letali odpeljali domov.

Prevoz francoskih ranjencev iz Anglije

Gibraltar, 28. avg. i. (Reuter). V Gibraltar so prislopi francoski lazaretni ladji »Canada« (9683 ton) in »Spinax« (11.470 ton). Obe ladji sta na poti v Anglijo, kjer bosta vkracali francoske ranjence, ki so izrekli željo, da se vrnejo v Francijo. Strojari so bili vsi potrebni koraki za varen povratek francoskih ladij iz Anglije v domovino.

Velike upokojitve francoskih diplomatov

Vichy, 28. avg. br. (SDA). V okviru že napovedane »pomladitve« francoske diplomacije je bilo včeraj upokojenih 83 francoskih diplomatov in konzularnih uradnikov, med njimi je 15 poslancev, 3 poslaniški svetniki ter nad 20 konzulov.

Nočni napadi na Anglijo

Nemška letala napadajo v ločenih akcijah posamezne angleške pokrajine

London, 28. avg. s. (Reuter). Letalsko in notranje ministrstvo sta objavili davi naslednje komunikacije:

Sovražna letalska aktivnost nad Anglijo je obstojala preteklo noč iz raztresenih in nepremišljenih bombnih napadov na mnoga okrožja v Angliji, vključno ozemlje Londona.

V dveh mestih južnovzhodne Anglije in v dveh mestih na severu so napadi povzročili škodo na zasebnih hišah ter tudi človeške žrtve, med njimi nekaj smrtnih. V Londonu je povzročena škoda zelo majhna in ni doslej nobenih poročil o človeških žrtvah.

Malo pred polnočjo je protiletalsko topništvo sestrelilo nemški bombnik, ki je padel v morje.

Dva alarma v Londonu

London, 28. avg. s. (Reuter). London je imel preteklo noč dva letalska alarma. Prvič je bil alarm nekaj pred 22. ter je trajal dve in pol uri. Nad središčem Londona ni bilo opaženo nobeno letalo in ni prišlo do nobenega incidenta. Na zunanja predmestja je bilo vrženih manjše število zažigalnih bomb, ki na niso povzročile posebne škode. Iz središča mesta so se videli svetlobni žarki žarometov in so se čule eksplozije bomb iz predmestja.

Drugi alarm je bil nekaj časa po prvem ter je trajal manj nego eno uro. Pri drugem alarmu so se opazili samo žarometi, pa še ti več mili od središča Londona.

Ostale napade na Anglijo so izvršila preteklo noč posamična nemška letala na severovzhodno, južnovzhodno in južnozapadno Anglijo. Zdi se, da so ti napadi imeli predvsem namen, da vznemirijo prebivalstvo. V severovzhodni Angliji so nemška letala s strojnimi napadi nekje potniški vlak. Nihče v vlak ni bil zadet in se je vlak pred nadaljnim napadom skril v predoru.

Na južnovzhodno Anglijo je bilo vrženih več zažigalnih bomb. Ena izmed njih je povzročila požar v podstrešju neke cerkve.

London, 28. avg. s. (Tass). United Press javlja, da so ob priliki letalskega napada na London v noči od ponedeljka na torek nemška letala preletela tudi znano Fleetstreet v središču Londona, kjer je sedež vseh novinarskih agencij in uredništve vseh večjih listov. Opaziti je bilo, da so bila nemška letala zasledovana od angleških lovcev. Po ameriških informacijah je trajal letalski alarm v ponedeljek od 21.30 do 2.40 zjutraj.

Uspeh angleškega letala

London, 28. avg. s. (Reuter). K uspešnemu napadu angleškega hidroplana Sunderland na nemške hidroplane pri Tromsøju na Norveškem poročajo naknadno še, da je isto letalo s strojnimi napadi tudi pet nemških tovornih ladij ter tri bencinska skladišča. Letalo je na svojem patrolnem poletu preletelo razdaljo več tisoč milj.

Bombnik v policijski eskorti

New York, 28. avg. i. (Ass. Press). Angleška lovka letala so nad Rokavskim prelivom izsledila nemški dvomotorni bombnik, ki so ga nekaj časa obstrlejevala, nato pa tako spretno stisnila v svojo

sredo, da so mu nato lahko diktirala smer poleta. V tej »policijski eskorti« so angleški lovci pripeljali nemški bombnik nad neko angleško letališče, kjer se je moralo nemško letalo spustiti na tla.

New York, 28. avg. i. (DNB). List »New York Times« prinaša iz Londona fotografijo nemškega borbenega letala pod strogo vojaško stražo. Iz napisa pod sliko je prikazan avion, identičen z letalom maršala Göringa, o katerem je bilo sporočeno, da je bilo sestreljeno nad Rogavskim prelivom.

Nemci demantirajo napad na Irsko

Berlin, 28. avg. s. (DNB). K poročilom, da je nemško letalo metalo bombe na irsko ozemlje, izjavljajo v nemških vojaških krogih, da se nemška vojska v nobenem pogledu ne poslužuje in ne želi poslužiti irskega ozemlja za napad na Anglijo. Vojaška preiskava med nemškimi letalci je tudi ugotovila, da ni nobenega potrdila in nobene osnove za poročilo, da bi bilo bombe na irsko ozemlje vrlo nemško letalo.

V nemških političnih krogih opozarjajo k poročilom o dozdnevem nemškem bombnem napadu na Irsko, da bi bilo čudno, da bi hotela Nemčija s takim bombnim napadom kvariti svoje odnose do Irske. Nemčija nima niti namena niti interesa za tako provokacijo, ki bi koristila samo Angležem.

Dublin, 28. avg. s. (Reuter). Včeraj je bila v grofiji Wexford sodna preiskava, da ugotovi vzroke smrti treh deklic, ki so bile ubite o priliki bombnega napada nemškega letala na irsko ozemlje. Pri sodni preiskavi je izjavil predsednik sodišča, da so irske oblasti nedvomno ugotovile identiteto letala, ki je izvršilo napad. Nadalje je izjavil sodnik, da vse irsko prebivalstvo z veliko napetostjo pričakuje rezultata protesta irske vlade v Berlinu. Pri nadaljnjih preiskavi je več prič pred sodiščem izpovedalo, da so videle letalo ter ugotovile, da je nosilo nemške značke.

London, 28. avg. s. (Reuter). »Daily Telegraph« komentira dejstvo, da je v ponedeljek nemško letalo metalo bombe na irsko ozemlje ter pravi, da si dogodki ni mogoče razjasniti s pomočjo. Mesto, kjer je nemški bombnik vrlo bombe, je 60 milj oddaljeno od angleške obale. List izraža mnenje, da gre v tem primeru za sovražno dejanje proti Irski. List svira Irsko, da samo z naglašanjem svoje nevtralnosti ne bo mogla zavarovati svojega nevtralnega položaja.

Nova nemška taktika

Berlin, 28. avgusta s. (Ass. Press). V svojih napadih na Anglijo so se včeraj poslužila nemška letala nove taktike. Medtem ko so doslej letala nemška letala po večini zelo visoko, so se sedaj pri napadih spustila prav nizko nad zemljo, s čimer so se izognila strelom protiletalskih topov. Po nemških informacijah se je ta taktika izkazala kot učinkovita. Nemskim letalom je uspelo včeraj porušiti mnogo hangarjev na angleških letališčih. Kolikor je bilo do večera znano, so včeraj nemška letala sestrelila nad Anglijo sedem angleških letal.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Incidenti ob Besarabiji

Rumunske oblasti zatrjujejo, da je na sovjetsko-rumunski meji sedaj zopet mirno

Bukarešta, 28. avg. br. (SDA). Sredi je bilo objavljeno, da je prišlo preteklo soboto do hudih obmejnih incidentov v severni Moldaviji med ruskimi in rumunskimi obmejnimi stražami. V spopadu severozapadno od Herte je bilo ubitih nekaj rumunskih vojakov. V ponedeljek je nekaj sovjetskih letal vdrlo nad rumunsko ozemlje pri Faleciu v južni Moldaviji. Letala so nekaj minut krožila nad rumunskim ozemljem. Rumunsko protiletalsko topništvo je oddalo nekaj alarmnih strelcev, nakar so se ruska letala umaknila nazaj v Besarabijo.

Budimpešta, 28. avg. s. (Ass. Press). Tukajšnje informacije pravijo, da je prišlo na meji med Rumunijo in Rusijo v Besarabiji v nedeljo in ponedeljek ponovno do težjih spopadov med rumunsko in rusko vojsko. Ruski vojniki so baje vdrli na rumunsko ozemlje. Na rumunski strani je padlo v spopadih baje več sto vojakov.

New York, 28. avg. s. (Columbia B. C.). Senzacionalna poročila, ki so prihajala sredi predvsem iz Budimpešte, pa tudi iz Bukarešte, so javljala, da je nastala na novi meji Besarabije pravo vojno stanje med Rusijo in Rumunijo. Poročila govore o novih incidentih. Obenem javljajo iz Bu-

dimpešte, da koncentrirajo Rusi na novih mejah proti Rumuniji v Bukovini in Besarabiji vedno nove divizije vojaštva. Tudi na poljski meji je bilo baje opaženo premikanje vojaštva.

V Bukarešti na merodajnih mestih sredi niso vesti o rusko-rumunskih obmejnih incidentih niti potrjevali niti zanikali. Ameriškim novinarjem je bilo samo rečeno, da ni pričakovati, da bi se katera izmed obeh strank zaradi dogodkov pritožila in da tudi ni vložila ruska vlada pri rumunski nobenega protesta.

Bukarešta, 28. avg. p. Po informacijah agencije United Press, ki jih rumunske oblasti niso ne potrdile ne demantirale, je bilo v obmejnih spopadih v severni Moldaviji ubitih krog 100 rumunskih vojakov in sestreljenih 6 rumunskih letal. Po drugi verziji je bilo ubitih 70 Rumunov in sestreljeno eno letalo.

Sredi so službeni krogi v Bukarešti demantirali vesti, po katerih naj bi se bili v severni Moldaviji tudi včeraj pripetili kakšni incidenti. Sedaj naglašajo rumunski krogi, vlada na meji zopet mir. Posebno demantirajo vesti, po katerih naj bi bilo

Nemška nota Angliji

zaradi napadov britanske vojne sile na lazaretna letala

Berlin, 28. avg. i. (DNB). Nemško zunanje ministrstvo je zaprosilo švicarsko vlado, da preda vladni Velike Britanije naslednjo noto:

»V zadnjem času so bila nemška reševalna letala v celoti vrsti primerov izpostavljena napadom britanske vojne sile, kar znači očitna kršenja mednarodnega prava in česar ni mogoče opravičiti z nikakršnimi odredbami ali pridržki.«

Nemška nota naštevata nato vrsto primerov, v katerih so angleška letala napadla nemška sanitetna letala med opravilnim reševalnim službo. Primeri, ki jih navaja nemška nota, obsegajo te delike v času od 8. julija 1940 do 28. julija 1940. Nota navaja v podrobnosti osem takih primerov ter se nato sklicuje na osnove ženevske konvencije od 18. oktobra 1907, kjer se po § 3 te konvencije priznava za pomorskih vojnih operacijah lazaretnim letalom v principu nedotakljivost, kar v predmetnem smislu velja ravno tako za lazaretna letala. Nota pravi nato, da so nemška reševalna letala neoborožena specialni aparati, ki se ne morejo uporabljati v kakršnekoli vojne svrhe, marveč služijo edino le reševanju človeških življenj ne gle-

de na narodnost. Ponovno so nemška reševalna letala rešila tudi že nesrečene angleške letalce. Ta letala so po dodatnem ženevskem sporazumu od 27. julija 1929 preprečena z belo barvo ter nosijo na vseh straneh znamenje Rdečega križa, na krmlju pa državno službeno zastavo. Posadka teh letal je sestavljena iz članov nemške armade, ki nosijo na rokavu kot znamenje rdeči križ. Oboroženi so z ročnim revolverjem za samoobrambo.

Dejanja angleških letal proti angleškim sanitetnim avionom se ne morejo opravičiti niti z noto angleške vlade od 11. julija 1940, ki je bila izročena Nemčiji preko Amerike in po kateri Anglija omejuje določbe ženevskih konvencij iz let 1907 in 1929. Te omejitve, navedene v angleški noti in na resnično postopanje Anglije z nemškimi reševalnimi letali in njih posadko praktično onemogočajo sleherni mednarodno pravno zaščito reševalnih letal in onemogočajo sleherni pomoč za nesrečene letalce, ki so zašli v stisko. Nemška vlada bo s svoje strani odgovorila na angleško postopanje z ukrepi, ki se ji bodo zdeli primerni.

Italijanske grožnje Egiptu

Priprave za večjo italijansko ofenzivo proti angleškim postojankam v Afriki

Rim, 28. avgusta e. Vsi italijanski listi posvečajo veliko pažnjo Egiptu. Pozornost sta zbudila zlasti treditve »Telegrapha«, da bo Egipt v kratkem prišel rešit med marsala Grazianija, kakor tudi nov članek Virginija Gayde v današnjem »Giornalu d'Italia«. Opozorjajo tudi na demisijske predsestni ka egiptске vlade Hasana Fabri pa. Po mnenju Gayde je ta odstop zelo pomemben, ker je Hasan Fabri pa znan kot prijatelj Italije. Iz tega se sklepa, da sta v Egiptu dve struji, ki sta nasprotni nevarni politiki sedanje egiptске vlade. Kakor ostali listi tudi »Giornale d'Italia« poudarja, da mora Italija z vsemi silami odstraniti ne-

varnost iz Egipta, ki opravlja Angliji na ljubo razne funkcije na račun Italije. Zato ima Italija pravico in dolžnost, da se bori povsod, kjer je potrebno, proti angleškim imperialnim silam, kakor tudi proti njihovim hegemonističnim načrtom, ki so bili vsiljeni egiptskemu neodvisnosti.

Rim, 28. avgusta s. (Ass. Press) Po tukajšnjih informacijah se zdi, da pripravljajo Italijani ofenzivo proti angleškim postojankam v Vzhodni Afriki. Verjetno bi šla takoj ofenziva v dveh smereh in sicer predvsem proti Chartumu v Sudanu in proti Nairobiu v Keniji.

Ameriške priprave za vojno

Po mnenju ameriškega tiska se Zedinjene države čim dalje bolj približujejo vstopu v vojno ob strani Anglije

Ottawa, 28. avg. s. (Reuter). Ameriško-kanadski skupni obrambni odbor je imel včeraj svoje daljši seji, nakar je zvečer odgodil svoje zasedanje do 9. septembra, ko se bo zopet sestel in sicer v Washingtonu. Po seji je izjavil vodja ameriške delegacije newyorški župan La Guardia, da je zelo zadovoljen z rezultati prvih konferenc, da pa je bilo zadovoljive rezultate itak pričakovati.

Danes odpušajo ameriški člani obrambnega odbora skupno s kanadskimi na inspekcijsko potovanje, na katerem bodo pregledali obrambne naprave ob vzhodni kanadski obali.

New York, 28. avg. s. (Tass). Ameriški listi komentirajo zasedanje ameriško-kanadskega obrambnega odbora in izražajo mnenje, da tvori med drugim tudi ustanovitve tega odbora pripravo za vstop Zedinjenih držav v vojno. Glasilo vojaških krogov tednik »Army and Navy Journal« piše v številki od 24. avgusta, da se Zedinjene države s hitrim tempom približujejo vstopu v vojno. Za tako tolačenje govore sklenitev obrambne zveze s Kanado, pogajanja za odstopitev vojaških oporišč na zapadni polobli, pošiljanje orožja in vojnega materiala Angliji, kakor tudi priprave za prodajo starih ameriških rušilcev Angliji. List pravi, da je vse to predigra za nastop ameriškega vojnega

brodovja in letalstva ob strani Anglije v vojno.

Vojaški strokovnjak oficioznega lista »Washington Post« piše, da predstavlja sporazum za skupno obrambo med Kanado in Zedinjenimi državami mnogo več nego samo obrambni ukrep za zaščito Severne Amerike. Anglija hoče pridobiti Zedinjene države za svojega partnerja v vojni.

»Daily Mirror« pravi, da se angleško-ameriška vojaška pogajanja ne tičejo samo odstopa angleških oporišč za ameriško letalstvo in vojno mornarico, temveč predvsem usode angleškega vojnega brodovja za primer angleškega poraza v boju z Nemčijo. V ameriških krogih izražajo mnenje, da tudi oporišča, ki jih bo sedaj dobila Amerika, ne nudijo zadostne zaščite za morebitni napad sovražnega vojnega brodovja proti New Yorku, Bostonu in Filadelfiji.

Washington, 28. avg. s. (Reuter). Ameriška mornarica bo pričela te dni z velikimi manevri, ki se jih bodo udeležili predvsem minonošci, lovci min in podmornice. Ob tej priliki bo za vajo tudi vhod v newyorško luko zaprt z minami. Posebni stražni čolni bodo patrolirali po provizoričnih minskih poljih, da opozore trgovske ladje na pretečo nevarnost.

Vojne ladje v boju z letali

London, 28. avg. s. (Reuter). Admirali-teta objavlja danes statistični pregled, ki kaže, da so angleške vojne ladje v dosedanjem poteku vojne do 12. avgusta s protiletalskimi topovi sestrelile skupno 122 nemških in italijanskih letal. Za 64 nadaljnjih sovražnih letal je verjetno, da so bila od ladijskih topov sestreljena, 45 letal pa je bilo težje poškodovanih.

V istem času so letala vojne mornarice sestrelila 28 nemških in italijanskih letal, težje poškodovala pa so nadaljnjih 25.

Izgubljena angleška podmornica

London, 28. avg. s. (Reuter). Admirali-teta javlja, da se je angleška podmornica »Spear Fish« že tako zakasnila, da jo je treba smatrati kot izgubljeno. Podmornica »Spear Fish« je v dosedanjem poteku vojne dosegla že mnogo velikih uspehov.

Angleži mislijo zasesti Azore in Kanarske otoke

Bern, 28. avg. br. (Stevfani). Davi so se tu razširile vesti, da nameravajo Angleži zasesti Azore in Kanarske otoke. Na otokih bi si uredili oporišča za svojo vojno mornarico. Na ta način bi mogli znatno ojačiti svoje pozicije na Atlantskem oceanu. Kakor je znano, pripadajo Azori Portugalski, Kanarski otoki pa Španiji.

Žrtve med nemškim prebivalstvom

Berlin, 28. avgusta s. (Ass. Press) Pri angleških napadih na Nemčijo v noči od ponedeljka na torek sta bila ubita po uradnih podatkih dva civilista, osem oseb pa je bilo ranjenih. Ob tej priliki izjavljajo v merodajnih nemških krogih, da angleška letala premišljeno napadajo civilno prebivalstvo, ter da bodo zato Nemci izvajali represalije.

Tročki vpepeljen

Mexico City, 28. avgusta AA (DNB) Včeraj popoldne so sežgali trubo Leva Trockega. Pepel za žaro so izročili njegovi ženi.

Živilski trg

Ljubljana, 28. avgusta.

Položaj na trgu se ni še nič izboljšal; gospodinjje imajo še vedno dovolj razloga, da tožijo nad dražnjo in da primanjkuje slanina.

Zadnje čase je s kupovanjem slanine večja težava, kakor je bila med vojno, ko so bila živila naprodaj na nakaznice. Odjemalci naročajo slanino po več dni naprej pri mesarjih, zlasti, če je hočejo kupiti nekoliko več. Davi je bila že ob 7. skoraj na vseh stojnicah, kjer so jo sploh imeli na prodaj, vsa razrezana in raztehtana. Poneže med tržnimi urami so gospodinjje zopet navalele na stojnice in slanina je bila kmalu vsa razprodana. Kdor hoče zdaj kupiti slanino in mast, ki jo je tudi malo, mora zgodaj vstati. Zdi se, da se bodo ljudje morali odvaditi zabele; najprej je poslo olje, zdaj pa slanina in mast. Še prej smo se morali odpovedati loju, ki ga primanjkuje že od zime, zato si zdaj ljudje ne morejo pomagati z mešanjem loja med mast. Kupovati bodo morali druge surgate, ki jih pa doslej pri nas ni bilo naprodaj.

Slanine je tako malo, ker je dovoz prasičev v Ljubljano še vedno nezadosten. Upoštevati je pa treba tudi, da se mesarji ne bodo več dolgo pulli za prasiče, ker so

predragi (po 15 din kg žive teže) glede na maksimirane cene slanine in mesa. Razen tega svinjine ne morejo tako lahko razprodati kakor slanina.

Gospodinjje tudi tožijo nad podražitvijo jajc. Zdaž svežih, lepših jajc ni več po dinarju. Za 10 din jih dobite le po 8 do 9. Kakor s perutnino je trg tudi z jajci proti koncu meseca slabše založen.

Krompir se še vedno ni pocenil. Prodajalke še celo upajo, da bodo lahko še bolj navile cene. Tako so nekatere že polizkusale prodajati krompir celo po 2,25 din kg, a so vendar morale popustiti pri ceni, ker ga ni hotel nihče kupiti. Danes so ga prodajale v splošnem po 2 din. Včasih so gospodinjje same krive podobnih neupravičenih podražitev, ker se ne upro. Vsaj en dan naj bi stavkale, pa bi se krompir takoj pocenil. Ponovno vprašamo, s čim se lahko upraviči podražitev krompirja zadnje tedne, ko je bil za četrtino cenejši že pred mesecem? Zdaž je vendar od dne do dne več zlega krompirja in zgodnjega že koplejo pa tudi pozne vrste bodo kmalu povsem zrele. Če nekaj tednov bi moralo biti naprodaj na debelo že dovolj krompirja. Zdi se, da prodajalke natopajo organizirano, pa bi naj še gospodinjje nastopile složno, saj jim ne bo nihče pomagal, če si ne bodo same.

Rudarski starovpokojeanci v obupnem položaju

Njihove pokojnine ne zadoščajo niti za stanovanje in sol

Jesenice, 27. avgusta. Stalno naraščanje dražnje hudo tare delovno ljudstvo. Najbolj pa so v teh težkih časih prizadeti rudarski starovpokojeanci, vdove in sirote, ki prejemajo pokojnino, ki znaša od 112,50 do 150 din na mesec.

Pred kratkim je bila ta pokojnina mendar zvišana za 20%, kar znaša pri starovpokojeancih 30 din, pri vdovah pa 25 din približno na mesec. Kaj pomaga zvišanje pokojnine za nekaj odstotkov, če pa je osnovna pokojnina tako majhna, da bi niti 100% povišanje pokojnine ne moglo ublažiti revščine in gorja, ki ga preživljajo izgarani delavci, ki so dolga desetletja pridno delali v rudnikih in železarnah. Delavci so plačevali prispevke bratovskim skladnicam v zlatih kronah, prepričani, da bodo prejeli primerno pokojnino na svoja stara leta.

Hudo so prizadeti tudi oni upokojeanci, ki radi boleznimi in invaliditeto niso mogli doseči polnega števila zavarovanih let. Tudi ti prejemajo pokojnino, ki v mnogih primerih ne presega 300 din na mesec. Tudi polna pokojnina, ki v največ primerih znaša 637,50 din na mesec, ne zadoštuje za še tako skromno življenje, tako da morajo tudi upokojeanci in njihove žene dobesedno stradati na stara leta. Še bolj pa so prizadete vdove in sirote rudarjev, ki prejema polovico, odnosno le četrtino moževe ali očetove pokojnine.

Mi se radi trkam na prsi, da smo verni

Smrtna nesreča

Ljubljana, 28. avgusta.

V poslopuj direkcije državnih železnic v Kolodvorski ulici se je davi pripetila usodna nesreča, ki je zahtevala življenje 33letnega pleskarja Antona Makovca, doma iz Borovnice. Železniška direkcija je prevzela v svojem poslopuj prostore bivše Jugobanke, ki jih je bilo treba nekoliko popraviti odnosno prebistati. Pri tem delu je bilo davi zaposlenih več pleskarjev, med njimi tudi Makovec. Stal je na visoki lestvi in pridno belil. Okrog pol devetih pa je ostale delavce in druge prestrašil močan tresk: Makovec je s lestvo vrvel treščil na pod in nepremično obeležal. Ko so mu prišli na pomoč, že ni več dihal. Kljub temu so naglo pozvali reševalce, ki so takoj prihitali, toda nesrečnemu Makovcu ni bilo več pomoči. Priletel je naravnost na glavo in je smrt nastopila najbrž zaradi krvavitve v možganih. Na kraj nesreče je odšla tudi policijska komisija.

Kako se je nesreča pripetila, še ni ugotovljeno. Zdi se, da se je hotel Makovec, kakor to pleskarji navadno delajo, z lestvo vrvel premakniti, da pa je pri tem izgubil ravnotežje ter omahnil. Pokojnik zapuša ženo.

Š A H

Berner šahovski prvak v Celju

Celje, 28. avgusta. Včeraj dopoldne so bile odigrane zaostale prekinjene partije nacionalnega amaterskega šahovskega turnirja v Celju. Berner je dobil prvi Draščič. S to zmago si je zagotovil naslov nacionalnega mojstra. Šmiglavo je dobil proti Mareku, Medan se je vdal Šubariću, partija Šiška-Pavlovič pa je bila remis.

Zvečer je bilo odigrano zadnje kolo. Berner in Medan sta v damskem gambitu ob zamenjavi figur remizirala. Pavlovič je Draščič v francoski igri žrtvoval dva kmeta ter ga po 15. potezi postavil pred neubranljivo mat. Šubarić je premagal Grašerja v francoski partiji. Savič je dobil proti Majstoroviću. Šmiglavo in Popovič sta po zamenjavi figur remizirala. Mišura je po lepi kombinaciji igri premagal Jermana. Šorli in Gottlieb sta po končnici kmetov remizirala. Šiška je proti Milnarju osvojil figuro, nato pa še kmeta. Milnar je partijo predal. Po končnici igri je sledila razdelitev nagrad.

I. Berner 14 točk (šahovski klub Cigorin, Beograd), prva nagrada 1000 din in zlata ura, darilo g. Lečnika.
II. Šiška 13 točk, druga nagrada 700 din.
III. Šubarić 12½ točke, tretja nagrada 650 din.
IV. Šorli 11½ točke, četrta nagrada 500 din.
V. Jerman 10½ točke, peta nagrada 450 din.
VI. in VII. Šmiglavo in Gottlieb 10 točk, sedma nagrada 375 din.
VIII. Pavlovič 9½ točk, osma nagrada 300 din.
IX. Marek 9 točk, deveta nagrada 250 din.
X. Milnar 8½ točke. XI. Mišura 8. XII. Draščič 7. XIII. in XIV. Popovič in Savič 6. XV. Medan 5½. XVI. Žuk 4½. XVII. Majstorovič 4. XVIII. Grašer 2½ točke. Nagrade za nenapravljene ki so dosegli najboljši uspeh proti nagrajenim, so si delili

in narodno zavedni ljudje. Kaj nam pomaga vera in nacionalizem, če pa mirno gledamo, kako nam od gladi umirajo stari, posteni in zaslužni delavci ter njihovi otroci in žene. Med tem, ko se po cestah pomikajo iznemogli siromaki, kakor črne sence, pa gotovi ljudje na drugi strani navijajo cene najbolj važnim življenjskim potrebščinam, si kupijo premoženje in se na debelo zalagajo za živili.

Industrijska podjetja so zavezana plačevanju posebnega prispevka v banovinski bednostni sklad. V ta sklad plačujejo prispevke tudi delavci, ki plačujejo 11 din ali več uslužbenčnega davka na mesec. V banovinski bednostni sklad plačujejo prispevke torej tudi bedni ljudje, ne plačujejo pa te socialne davčnine vleposestniki, veletrgovci in bankirji.

Samo na Jesenicah plačuje eno podjetje in delavstvo približno 1.500.000 din na leto za banovinski bednostni sklad, ki je namenjen v pomoč najbolj bednim. In kdo je danes bolj beden kot rudarski starovpokojeanci in žene in sirote, katerih pokojnine ne zadoštujejo niti za stanovanje, niti za mleko, sol in krompir?

Dolžnost merodajnih činiteljev je, da v bolj izdatni meri skrbijo za stare in izgarane ljudi, ki v veliki revščini žive s tem, da jim iz sredstev banovinskega bednostnega sklada dajo podpore v taki meri, da bodo mogli vsaj skromno živeti.

Milnar, Mišura in Medan, ki so dobili vsak po 100 din. Šahisti so napravili danes izlet v Logarsko dolino.

Iz Novega mesta

— »Po dirkah na Gorjancih«. Pisec članka »Po dirkah na Gorjancih« objavljenega v »Slovenskem Narodu« št. 188 od dne 19. avgusta t. l. ni bil dobro informiran, ko zvrzva krivdo za odušerke cene na Tujsko-prometno društvo. Olepševalno in tujsko-prometno društvo ni pri vsaj predvideti pravni sodelovalno in za to tudi od nobene strani ni bilo naprošeno. Pisec članka naj se obrne na pravi naslov, to je na organizatorje in na prizadete gostilničarje. Olepševalno in tujsko-prometno za Novo mesto in okolico ima svoj delokrog v tem področju. Zato ni krivo za razkrom, ki so vladali pri dirkah. Če bi ono prireditelji organiziralo ali v tem in onem sodelovalo, bi gotovo vse organiziralo tako, da bi bili posetniki zadovoljni, kakor je to storilo, kadar je take posle izvedlo. Prav resno pa bi svetovali dopisniku, da krivca naznani odboru za pobijanje dražnje, če je bilo tako kot opisuje. Posteno zasluži strogo kazeno podjelnik, ki z odušerki cenami sprejema goste-tujce in škoduje s tem celoti, ki je zainteresirana na razvoju tujskega prometa. Toliko v pojasnilo, da se ne bi zaradi neinformiranosti dopisnika v zadevo pritegovalo olupševalno in tujsko-prometno društvo — ki pri prireditvi ni imelo opravka.

Šolstvo

— Na državni meščanski šoli v krškem bodo popravni izpiti dne 31. avgusta t. l. ob 8. uri. Vpisovanje za vse razrede je 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. K vpisovanju se mora prinesiti izpričevalo, krstni list in davčno potrdilo. Poleg pristojbin, ki so navedene v Letnem poročilu, se mora plačati po najnovejšem ministrskem odloku še 10 din za učila. Na rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. se morajo vsi učenci in učenke udeležiti v svojih župnijah službe božje. Otvoritevna vs. masa je 9. septembra ob 9. uri, začetek rednega pouka pa 10. septembra ob 8. uri. Vse ostale podrobnosti so razvidne iz oglasa na šolskih vratih.

— Glasbena šola »Sloga« bo poučevala, kakor doslej, tudi v šolskem letu 1940-41 solopetje, razna glasbila, osnovno in višjo teorijo in orkestralno igro, komorno glasbo in zborovsko petje. Vpisovanje bo od 2. do 7. septembra ob 8. do 12. in od 15. do 18. ure v šolski pisarni v Pražakovi ulici (Ljubljanski dvor). Pričetek pouka bo v torek 10. septembra. Slogina glasbena šola vzgaja svoje gojence skrbno po izkuštvih sodobnega glasbenega vzgojanja, upoštevajoč, da mora gojenec, tako bodoči glasbenik, kakor tudi ljubitelj glasbe, razumeti in poznati glasbo preteklih dob in tudi sodobno glasbo. Posebno pozornost pa posveča slovenski glasbi. Pouk izpopolnjujejo šolska predavanja, šolski koncerti, interni in javni nastopi gojencev in šolska glasbeno revija »Mlada Sloga«. Podrobna obvestila daje vsak dan šolska pisarna.

— Opozorjamo starše in njih namestnike, da se prihodnji ponedeljek dne 2. septembra začne vpisovanje v šolo Glasbene Matice ljubljanske. Vpisovanje bo trajalo do vseh dne 5. septembra in bo dnevno od 9. do 12. ter od 15. do 17. v Vegovi ulici. Prav posebno se opozorjamo, da bodo imeli gojenci v novem šolskem letu več pouka kakor doslej in sicer dvakrat po 20 minut tedensko. Pogoji za vpisovanje in uko-

vino so isti, kakor lansko leto. Razdelitev in določitev urnika bo v soboto 7. septembra, redni pouk pa od ponedeljka 9. septembra dalje.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 28. avgusta: Avguštin

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: zaprto

Kino Sloga: zaprto

Kino Union: Pesem vetru

Kino Šiška: S petimi parami okoli sveta

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Ozvod sita

Takšne zgodbe, čeprav krvavo resnične, navadno ne zadošče v časopisju, ker so prav za prav preveč resnične. Kdor pa bo hotel kdaj zbirati dokumente našega časa, ne bo smel prezreti predvsem podobnih vesti.

Končno je vseeno, kje se je zgodilo; zgodi se lahko v Ljubljani, Kranju ali Mariboru, saj so dandanes ljudje povsod enaki. Zelo skrbna gospodinja si je napolnila z moko vse hišne shrambe. Če bi videli tišne zaloge, bi mislili, da je bila tam veletrgovina z moko. Takšnih veletrgovin, ne protokoliranih seveda, je zadnje čase precej. Včasih so ljudje tlačili denar v prisilovne nogavice, zdaj ga pa »nalagajo« v živila. To torej ni bilo nič posebnega, da si je skrbna gospodinja nakupila cel vagon pšenične moke.

Končno pa tudi ni nič čudnega, da se ji je moka pokvarila. Denar v nogavicah se ni kvaril, če je bil dobro spravljen ter če niso prišle do njega miši, moka je pa nekoliko bolj občutljiva. Vendar ne smete misliti, da je pokvarjena moka povzročila tragedijo. Gospodinja si je znala pomagati. Moka je ponudila trgovcu. Ker blago ni bilo več dobro, ga je prodala znatno ceneje in trgovcu ga je v veseljem kupil.

Zdaž je samo vprašanje, ali bo trgovcu pojedel sam pokvarjeno moko, ali pa jo bo skušal prodati. Podjeten je najbrž vsaj tako kakor njegova dobaviteljica.

Iz Kranja

— Popravljamo. Na naš članek, objavljen v soboto med novicami »Iz Kranja«, pod naslovom »Lep uspeh strelca g. Ločnikarja« nam je g. Ločnikar, tajnik strelske družine v Kranju, poslal popravek, v katerem odločno poudarja, da si ni on sam osvojil prehodnega pokala Strelske družine v št. Vidu nad Ljubljano na zadnjih tekmah, pač pa s »in vribus« unitis s celo kranjsko strelsko ekipo, ki je sestojala iz gg. Košnika Stanka, Rozmana Franca in Ločnikarja. Pokal je tedaj za eno leto v posesti Kranjske strelske družine in ne Ločnikarja. Obenem se najlepše zahvaljuje za laskave častitke, ki jih je razdelil na tri dele. Poudarja nadalje, da se bodo Kranjski strelci tudi v bodoče potrudili za čim lepše uspehe.

— Dežurna služba zdravnikov OUZD v Kranju v mesecu septembru 1940 bo razdeljena sledeče: 1. IX. dr. Bežić Josip, 6. IX. dr. Bežić Josip, 8. IX. dr. Hertorf Joža, 15. IX. dr. Pance Pavel, 22. IX. dr. Vrbanjak Vinko, 29. IX. dr. Bežić Josip.

SPORT

— Reprezentativne nogometne tekme z Rumunijo in Madžarsko. V nedeljo je bila v Beogradu seja vrhovne nogometne zveze. Ker so Rumuni nenadoma odpovedali reprezentativno tekmo, ki naj bi bila 6. septembra, je bilo sklenjeno, da se pregovori, da bi vendarle izpolnili svojo obveznost. Rumuni predlagajo termin 22. septembra. Če jih ne bo mogoče pregovoriti, bo zveza poskusila pridobiti za tekmo Madžare ali Bolgare. Madžari predlagajo, da bi se zaradi politične napetosti z Rumuni tekma za dunavski pokal odgodila, da bi se pa predvidena tekma Madžarska-Jugoslavija 29. septembra vendarle odigrala v Budimpešti, toda kot prijateljska, ker revanše letos še ne morejo odigrati. Sklenjeno je bilo, da se ta predlog ne sprejme, če Madžari ne bodo dali jamstva, da bi se letos odigrali na naših tleh revanžno tekmo.

Iz Trbovelj

— Sportni dan SK Amaterja. V nedeljo 25. t. m. je proslavil naš agilni klub Amater svoj 14. sportni dan. Pokroviteljstvo je prevzel rudniški ravnatelj g. inž. Kolka. Ker pa je bil zadržan, ga je nadomestil nadinspektor g. inž. Rogel. Ker je bilo lepo vreme in je bil program zelo zanimiv, je vladalo dobro razpoloženje in so potekle tekme v živahnem tempu. Zlasti pokalni turnir je bil napet, ker je bila ostra borba, kdo si bo pridobil pokal, ki ga je poklonil predsednik Amaterja g. Podlesnik. Dopoldne so bile tekme po naslednjem vrstnem redu. Kot prvi par sta nastopila Dask in Amater II. V tej tekmi je moštvo Amaterja porazilo Dask z 2:1. V drugi tekmi sta se srečala SK Radeče in SK Retje. Ta tekma je bila prav zanimiva in je Retje s tesnim rezultatom 2:1 zmagalo nad SK Radeče. Popoldne je bila kot predtekma finalna tekma za končnega zmagovalca turnirja, in to med SK Amaterjem in SK Retjem. Obe moštvi sta zastavili vse sile, da si priborita pokal. Retje je imelo večjo srečo v igri in je zmagalo z 2:1. Dasi je bilo napovedano, da bo v glavni tekmi nastopilo kombinirano moštvo Concordije, ta ni nastopila in je zadnji čas iz tehtnih razlogov odpovedala. SK Amater je nato dobil kot nadomestilo prvotnega SK Maksmir iz Zagreba, nad katerim je prvo moštvo Amaterja zmagalo s 4:1. V prvem polčasu je bila tekma dokaj zanimiva, vendar so gostje v drugem polčasu nekoliko popustili, tako da tekma ni bila več tako zanimiva. Sodli je g. Puntar dobro.

— Zadnja pot žrtve letalske nesreče. Včeraj so v Zagrebu položili k večnemu počitku štiri žrtve strašne letalske nesreče na Velebitu: advokata dr. Vranica, njegovo ženo Nado, Miro ing. Rehnitzer in Dragotina Weinbergerja. Največji in najbolj ganljiv je bil pogreb dr. Vranica in njegove soproge. Nad 10.000 Zagrebčanov je spremljalo žrtve letalske nesreče k večnemu počitku.

Borzna poročila

Curib, 28. avgusta. Beograd 10, Pariz 10,05, London 17,66, New York 439, Milan 22,15, Madrid 40, Berlin 175,40.

Znameniti tenor milanske Scale GIUSEPPE LUGO poje v filmu
PESEM VETRU
KINO UNION — Tel. 22-21.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
arje PUCCINIJA, VERDIJA, LEONCAVALLA, BIXIA in VALENTE.

DNEVNE VESTI

— Visoko aktivna trgovinska bilanca. Po uradnih podatkih je znašal naš uvoz v prvih 7 mesecih tekočega leta 840.509 ton v vrednosti 3.565 milijonov din in je bil po količini večji za 15,73%, po vrednosti pa za 20,37% od lanskega, ki je znašal 727.262 ton v vrednosti 2.961,7 milijonov. Naš izvoz je pa znašal v prvih 7 mesecih letošnjega leta 1.066.850 ton v vrednosti 2.821,8 milijonov, letos je bil večji po količini za 9,33, po vrednosti pa za 56,87%. Naša trgovinska bilanca in prvih 7 mesecih tekočega leta je bila aktivna za dobrih 860 milijonov din.

— Izvoz pšenice in moke iz dunajske in drinske banovine prepovedan brez dovoljenja Prizade. Na podlagi uredb o uvedbi enotne moke in kruha je trgovinsko ministrstvo določilo, da je glavno pridelovalno področje pšenice v naslednjih okrajih dunajske banovine: aliburnski, apatinski, bačko-palanski, batnški, bačko-topolski, dardjanski, belocerkanski, bročanski, irski, jasi-tomski, kovački, kovinski, kulski, novobeleški, novokaniški, ozdski, pančevski, petrogradski, podunavski, rumunjski, sremsko-karloviški, sremsko-mitroviški, subotški, titelski, velkokikindski, vršaški, zemunski in žabalski. Razen tega so bili proglašeni za glavne pridelovalne okraje pšenice še štirje okraji v drinski banovini. Iz teh okrajev ni dovoljen izvoz pšenice in moke brez dovoljenja Prizade. Izvrzete so le poštno pošiljke in pošiljke pšenice in moke vojaškim upravam.

— Veseli »Toti teater« v »K«-paviljonu na ljubljanskem velesajmu bo skrbel za dobro voljo občinstva, nam obeta prav lepe predstave. Z imena nastopajočih, ki so po večini stalni sodelavci humorističnega »Totiteatra«, so garancija za uspeh. Nastopajo bo med drugimi tudi g. Milčinski iz Ljubljane — slavni Ježek, dober znanec naše radiopublike. Iz Maribora sodelujejo: ga. Boža Simčič-Košakova, karikaturnistka pri »Totim listu«, g. Vladimir Skrbinek, režiser in član Narodnega gledališča v Mariboru, igralca Ziljkove gledališke skupine gg. Vilhelm in Babie. Glavno besedo bo pa imel g. Božo Podkrajšek, izdajatelj in urednik »Totiteatra«. Naj torej nihče ne zamudi ugodne prilike nasmejati se do solzi. Program bo sestavljal tako, da bo zadovoljil vsakogar. Večerne predstave bodo ob pol 9. uri, nedeljske popoldanske pa ob pol 6. uri.

— Opozorilo v zvezi z gradnjo industrijskih in obrtnih podjetij. Trgovinsko ministrstvo je poslalo vsem gospodarskim organizacijam okoliščino, v kateri jih opozarja, da se morajo pri gradnji industrijskih in obrtnih podjetij, čijih delavnice in prostori po določbah obrtnega zakona ne smejo biti zgrajene brez posebnega dovoljenja pristojnih oblasti, strogo držati postopka, ki ga določa zakon, da ne bodo imeli neprijetnosti in gmotne škode. Delavnice in prostori pri takih podjetjih je dovoljeno zgraditi šele potem, ko se dobi od pristojne oblasti dovoljenje oziroma pooblastilo ter posebno dovoljenje za gradnjo v smislu obrtnega zakona.

— Avtomobile iz Nemčije se uvažamo. V soboto 17. t. m. smo objavili vest, da so vsi avtomobili v naši državi razprodani in da ni nikakih ponudb nemških avtomobilov oziroma nobenega uvoza več. Tukajšnji nemški konzulat nas pa obvešča, da ta vest ni resnična. Ne samo osebni, temveč tudi drugi avtomobili se lahko dobe iz Nemčije v poljubnem številu, le da so dražji, kakor so bili poprej. Samo glede koles in zračnic so potrebni posebni dogovori med dobaviteljem in kupcem.

— Poostreje kazni za šušmarje. Trgovinsko ministrstvo je izdelalo načrt urebe o dopolnitvi kazenskih določb obrtnega zakona. Z novo uredbo bodo uvedene znatno strožje kazni za šušmarje. Dovoljena bo tudi začasna zaplenitev orodja in materiala in uradno zapечатje delavnice ali drugega lokala.

— Četrtna voznina za belokranjski narodni praznik dne 7. in 8. septembra v Metliki je odobrena. Velja s posebno izkaznico društva Bela krajina in železniško legitimacijo K 14. Vozil bo poseben pospešen vlak, prirejeni bodo posebni izleti. Prijavitelje se čim prej pri društvu Bela krajina, Gradišče 14, tel. 39-31 ali pri Putniku.

— Za zbiranje odpadkov gumij. Zaradi pomanjkanja kavčuka je bila prepovedana izdelava gumijaste obutve in raznih drugih izdelkov. Izkazalo se je, da je rodilo zbiranje železja lepe uspehe. Staro železo so začeli zbirati lani, ko je našim železarnam primanjlovala surovina. Železarne so se dobro založile s starim železom in zbirali so do

dobili tudi precej denarja. Zdaj opozarjajo iz vrst industrijev, da bi bilo treba prav tako zbirati stare, zavržene predmete iz gumija, gumijaste obutve, pnevmatike itd. Najbrž bi nabrali dovolj tega materiala, da bi naša industrija lahko delala vsaj nekaj časa neovirano, dokler bi ne organizirali uvoza surovin.

— Vpisovanje v Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta 15 (telefon 43-82) za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši vsak dan dopoldne in popoldne. Novi ilustrirani prospekti interesentom brezplačno na razpolago. (—)

ROBIDOV

enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti, Ljubljana, Trnavska ul. 15, vpisuje vsak dan. Ugodnosti: rodbinske doklade, dijaške vozne karte itd. Ker je pouk popolnoma individualen, sprejme zavod samo določeno število učencev. Pojasnila in prospekte daje vodstvo: Trnavska ul. 15. — Telefon 40-48.

— Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg 2. Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno. Podrobne informacije in prospekte daje vodstvo tečaja med običajnimi uradnimi urami. (—)

— Zabavišče, priključeno razstavnemu prostoru ljubljanskega velesajma, bo vsak večer od 31. avgusta do 9. septembra žarelo v morju luči. Tu bo pestrega razvedrila za vsakega dovolj. Za to bodo skrbele godbe, plesišča, vrtaljaki, avtodrom, tobogan, iluzije itd. Tu se bodo sestajali znanci in prijatelji iz vseh krajev naše države, da obnove in utrdijo prijateljstvo pri kozarcu dobrega vina in priigrizki domačih specialitet. Obetajo se tudi veseli natopi mariborskega »Totiteatra«.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« štev. 69 z dne 28. t. m. objavlja uredbo o prisilni upravi rudarsko-toplinskih podjetij, uredbo o razveljavitvi uredbe o maksimiranju cen in prisilnem odkupu pšenice in koruze, uredbo o izpremembi in dopolnitvi 126. zakona o obratih, odločbo o priključitvi carinskega oddelka v Dolnji Lendavi k carinarnici in Gor. Radgoni, avtentično tolmačenje členov 5, 6 in 7 obrtnih pravil loterijskega načrta za tekočo in prejšnja kola sreč državne razredne loterije, tolmačenje čl. 9. pravilnika o cepljenju zoper steklinu, odločbo o zvišanju prodajne cene benecne mešanice, spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbenec na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novic«.

— Podražitev vina v Dalmaciji. Zadnje čase je izhvalno povpraševanje po vinu v prodaji na debelo v Dalmaciji. Najzvišanejša je trgovina z vinom na Pelješcu, kjer so prodali zadnje čase 6000 hl vina po višokih cenah, nazadnje je bilo vino celo po 7 din liter. Navadna vina so zdaj po 5 din liter.

— Za izlet SPD na Krvavec, ki bo v nedeljo 1. septembra sprejema prijave društvena pisarna SPD na Aleksandrovi cesti št. 4-I. Odkhod iz Ljubljane s posebnim avtobusom izpred evangelijske cerkve na Gosposvetski cesti ob 6. zjutraj. Iz Cerkelj odpelje avtobus nazaj v Ljubljano ob 19. uri. Voznina znaša za člane SPD 20 din za osebo.

— Stari kovanci po 10, 20 in 1 din izgube veljavo. Po odloku finančnega ministra prenehajo biti stari kovanci po 10 din zakonito plačilno sredstvo v soboto 31. avgusta. Pozneje jih bo mogoče zamenjati samo pri Narodni banki in državnih finančnih ustanovah. Obenem se približuje skrajni rok za zamenjavo starih kovancev po 20 din in po 1 din. Srebrni kovanci po 20 din izgube veljavo 31. oktobra, kovanci po 1 din po 20. oktobra. Pozneje bo tudi te mogoče zamenjati pri Narodni banki in državnih finančnih ustanovah.

— Tekmovanje harmonikarjev na ljubljanskem velesajmu bo v nedeljo 8. septembra. Tekmovalci bodo v petih skupinah: I. skupina: diatonična harmonika, a) lažja kategorija za začetnike, b) težja kategorija za dovršene igralce. II. skupina: kromatična harmonika. (Za kromatične harmonike se prizna samo eno instrumente, ki imajo tudi popolne kromatične base.) a) lažja kategorija za začetnike, b) težja kategorija za dovršene igralce. V tej kategoriji se oddeli igralce, ki igrajo na harmoniki na gumbce od onih, ki igrajo na harmoniki s klaviaturo. III. skupina: a) otroško tekmovalce za tekmovalce do 8. leta starosti, b) mladinska skupina od 8. do 14.

leta starosti. Mladina lahko igra na diatonični ali kromatični harmoniki. IV. skupina: a) tekmovalci-profesionali, b) proizvajalci in trgovci harmonik (glej točko 2). V. skupina: ansambli. Kot posebna skupina se dopuščajo k tekmovalcem tudi ansambli, največ kvinteti (pet instrumentov). V. poštevi pride zlasti Schrammel in Jazz in se morajo predvajati skladbe, v katerih je harmonika potrebna. Za dobre tekmovalce vsake skupine so predvidene kolajne ali lepše nagrade. Tekmovalci naj se pismeno prijavijo velesajmskemu uradu v Ljubljani do 1. septembra t. l.

— Kompletna naprava za zvočni kino bodo razstavljene na ljubljanskem velesajmu od 31. avgusta do 9. septembra. Projektorji, ojačevalne naprave, zvočniki in vse druge potrebščine so najnovejši izdelki.

— Lan bo drag. Da bi dobili čim več lanu za precejanje tehničnih olj, je bilo sklenjeno dati kmetom po nizki ceni ali pa brezplačno seme za sejanje ozimnega lanu. Lan se bo kupoval od kmetovalcev po zelo ugodni ceni, in sicer okrog 6 do 7 din kilogram. Po tej ceni bo kupil Prizad tudi lanski lan. Cene in obvestila o sejanju lanu bo dajal Prizad.

— Odbor, ki se bo pogajal o nakupu turškega in ruskega bombaža. V Beogradu je bil ustanovljen tričlanski odbor z Milojem Pavlovičem na čelu, ki bo vodil vse posle v zvezi z nakupom turškega in ruskega bombaža za našo tekstilno industrijo. Odbor se pogaja s Turki glede novega nakupa bombaža, in sicer 800 vagonov, torej 200 vagonov več, kakor je bilo prvotno določeno. Pogajanja se razvijajo ugodno in se pričakuje zadovoljiv uspeh tako glede cene kakor glede povečanja količine. Odgovor Turčije se pričakuje prihodnji teden. Glede ruskega bombaža je bilo sklenjeno, da odpotuje v Sovjetsko Rusijo posebna delegacija, ki se bo pogajala s pristojno rusko ustanovo glede dobave ruskega bombaža Jugoslaviji. Člana odbora, ki se bo pogajal s Turčijo in Rusijo v imenu naše tekstilne industrije, sta poleg Milojke Pavloviča industrijske Franjo Sirc in glavni ravnatelj »Dugares« Rudolf Kratochvil.

— Za mrtve proglašeni. Okrožno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve posestnikov sin Jože Ogrič in Velj. Ligojce, hlapec na Reki (Italija) Janc Vekar, tov. del. v Šenčurju pri Kranju, Al. Svetelj, pos. sin v županiji Njivah, Franc Kemperle, mizarski pomočnik izpod Sv. Trojice Ignacij Relen, posestnikov sin v Podslivnici Franc Nered in njegov brat Jože, posestnikov sin v Praprotnem Zakuha Florijan Zabavnik, delovodja v Zagorici Pavel Rode, posestnikov sin v Puštlaku Jakob Bernik, bajtar v Rovtahu Anton Šemre, delavec v Zavrhu nad Cerknico Franc Struclj, posestnikov sin v Studoru Jernej Kovačič, krovec v Velesovem Janec Ahacič, hlapec v Topolu v Medvodah Josip Bukovec, mesarski pomočnik pri Sv. Andreju okraj Škofja Loka Janez Arhar, bajtarjev sin pri Sv. Andreju Peter Arhar, delavec na Volčji Martin Dolenc, posestnikova sinova na Prašah Janez in Anton Zlate, posestnikov sin v Polhovem Gradcu Franc Šifer in mizarski pomočnik v Srednji vasi Franc Svetelj. Vsi so izginiti v začetku svetovne vojne na bojišču.

— Kontingenti za izvoz živine v 5. tednu avgusta. Od 25. do 31. t. m. bo dovoljen izvoz 720 prašičev na 16 izvoznih dovoljenj in 120 govedov na 10 dovoljenj v Nemčijo. Za izvoz 635 prašičev na Češko Moravsko je bilo izdano 14 dovoljenj, za izvoz 1150 prašičev v Italijo pa 23 ter za 276 govedov 31 dovoljenj.

— Dolga bombaža iz Perzije, SSSR in Italije. Glede na zastoj v naši tekstilni industriji je treba omeniti, da so na konferenci, sklicani na direktrici za zunanjo trgovino razpravljali o uvozu bombaža iz SSSR, Turčije, Perzije in Italije. Ocenili so tudi vzorce bombaža iz Perzije in so bili zadovoljni z njihovo kakovostjo. Zadovoljni so bili tudi z vzorci bombaža iz SSSR, a niso bile še znane podrobnosti o cenah. Na konferenci so sklenili, da bodo poslali, če bo mogoče, posebno delegacijo naših tekstilnih industrijcev v Moskvo, kjer bi naj sklenili kupčijo.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno-vedro. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku 27, v Splitu 26, v Kumboru 25, v Zagrebu in Beogradu 24, v Sarajevu 23, na Rabu 22, v Ljubljani 21,8, na Visu 21, v Mariboru 16,7. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,0, temperatura je znašala 10,6.

— Nesreče. V bolnico so pripeljali več ponesrečenecv. 40letni posestnik Janez Rus iz Gatine je šel po lestvi na podstrešje in je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo v rami. — Marija Strah, 37letna delavka v tovarni Kunc, se je včeraj peljala s kolesom. Padla je in si zlomila levo. — 14letni pekovski pomočnik Ivan Rebol je na Rožniku padel in si zlomil desno nogo. — V Kamniku je na cesti velik pes podrl 11letno delavčovo hčerko Angelo Zumer. Delavica si je zlomila desno nogo. Jože Mihelič, 16letni posestnikov sin od St. Jurja je nesel žito v mlin, sukal se je pa

tako nerodno okrog kolesa, da ga je zgrabil in mu zlomilo desno roko. — V Trbovljah je avtomobil podrl 75letnega vpo-kojnega rudarja Ivana Rožmana, ki je dobil notranje poškodbe. — Ivana Dolenc, 60letna posestnica iz Polhovca gradca je padla in si zlomila desno. — Odlašek Ivan, progovni delavec državnih železnic se je nekoliko poškodoval pri delu, ker mu je padla tračnica na trebuh. — V bolnico so na prepeljali tudi 16mesečno Tamaro Česnovarjevo, ki jo je mati vozila na kolesu. Obe sta padli in otrok je dobil resnejše poškodbe na glavi.

— Težka avtomobilska nesreča. Pri Virovitici se je pripetila v ponedeljek popoldne težka avtomobilska nesreča. Iz Podravske Slatine sta se vlačila v Virovitič dva tovorna avtomobila. Prvi je srečno prevozil most, drugi, ki ga je šofiral Moj-sije Fatič, se je pa na ovinku prevrnil. Fatič je obelzel na mestu mrtev, druga dva potnika in sicer Aleksander Žugič in Dobrivoj Dokli sta se pa pobila tako, da se v bolnici borita za smrtjo.

— Smrtina nesreča na žagi. V Kostanjci se je pripetila včeraj na žagi smrtna nesreča. Milan Vasič je na cirkularki žagal drva. Bil je sam na žagi, kar ga je zgrabil velik jermen, ki veže transmisijo s cirkularko. Potegnil ga je za seboj, da mu je odrgalo obe roki in nogi, potem pa ga treslo k strojem, kjer je brez pomoči izkrmavel.

Iz Ljubljane

— Iz za slavnostni dan odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. pripravljajo ljubljanska pevstva in glasbena društva pomemben koncert, ki bo najlepše krasil okvir tega velikega narodnega praznika. Pri koncertu sodelujejo v večini vsa ljubljanska pevstva društva tako ona, ki so včlanjena v Hubadovi župi, pa tudi ostali pevski zbori ljubljanski in ljubljanska filharmonija. Svojevrsna zanimivost tega koncerta bo skupen nastop treh godb na pihala in sicer vojaške godbe 40. pešpolka iz Ljubljane, godbe Narodnega žel. društva »Sloga« in godbe 1. planinskega polka iz Škofje Loke kot enotnega glasbenega združenja. Koncert je namenjen za zimsko pomoč ljubljanskim revežem.

Atelje Bazanella

Gajeva 2
zopet redno dela

— Iz Ekскурzija trafikantov v Vrbovsko. Združenje trafikantov v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da namerava prirediti prihodnji mesec poučno ekскурzijo v Vrbovsko na ogled tovarne vžgalice. Potovali bodo z avtobusom in bo vožnja trajala en dan (okrog 200 km). Stroške bo vsaj delno krila družba, lastnica tovarne vžgalice. Prijave za udeležbo na ekскурziji zbira trafika pri žmajskega mostu. (Iz pisarne Združenja trafikantov.)

— Iz V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri frančiškanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, torej ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika, 3. l.

— Iz Kanalizacija Opekarne ceste. S kanalizacijskimi deli v Trnovem so pričeli že pred dobrim tednom. Glavni kanalizacijski jarek so pričeli kopati na Opekarški cesti, kjer je bilo čistišče močno utrjeno in je zato razkopavanje trajalo dalje časa. Iz Opekarske ceste so sedaj napravili stranski kanal tudi že na Mikov in pa na drugo stran proti Čolnarski ulici. Na Opekarsko cesto so pričeli tudi že dovažati betonske cevi, ki jih bodo v kratkem položili v jarek. Preden bo kanalizacijska mreža izpopolnjena, bo seveda trajalo še precej časa, vendar so ljudje veseli začetih del. Pri teh delih je dobilo zaposlenje tudi precej prej brezposelnih ljubljancov, ki so plačani iz bednostnega fonda.

— Prva skupna vaja ženskih in moških glasov ljubljanskih pevskih zborov bo v četrtek 29. t. m. ob 20. uri v telovadnici realke v Vegovi ulici. Arhivari naj prinese s seboj note »Slava najboljšemu sinu« in trdelno narodno himno ostale note bodo razdeljene pri vaji. Zupna uprava.

— Pevski zbor Glasbene Matice. Obvezna vaja za vse pevke in pevce bo jutri ob 20. uri v telovadnici realke za nastop pri odkritju kraljevega spomenika in na slavnostnem koncertu 6. septembra t. l. Odbor.

— Iz Maserski tečaj na ortopedskem odseku obč. državne bolnice v Ljubljani se začne 16. septembra in bo trajal 6 tednov. Prosilci in prosilke naj vlagajo svoje prijave neposredno pri ekonomatu bolnice, kjer se dobe tudi vsa navodila in podatki.

— Iz Sreda, četrtke, petke, gnatne rezine in čespije cmoki. Daj-Dam. 315-n

— Sokol I. Ljubljana-Tabor »poroča« članstvu, da bo imelo bratsko sokolsko društvo Kamnik dne 1. septembra t. l. svoj javni telovadni nastop na novem telovadšču. Vabimo zato članstvo, da poseti ta nastop v čim večjem številu, po možnosti v kroju. Uprava.

— Iz Nacionalno prvenstvo dravske banovine v tenisu v Ljubljani. Teniška sekcija SK Ilirije priredi v dneh 30. in 31. avgusta in 1. septembra teniški turnir za nacionalno prvenstvo dravske banovine. Častno predsedstvo sta sprejela ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen in predsednik mestne občine ljubljanske g. dr. Juro Adlešič. Turnirski odbor sestavljajo kot predsednik g. dr. Lapažne Stanko predsednik SK Ilirije, podpredsednik g. Sepec Radovan predsednik slovenske teniške zveze. Vodje turnirja sta dr. Miron Bleiweis Trsteniški in dr. Egon Smerdu. Vrhovni sodnik dr. Ernest Nagy, tajnik Milavec Boris, blagajnik Ice Rihar. Na turnirju bodo sodelovali vsi najboljši igralci tenisa v dravski banovini. Zagotovljeno je tudi sodelovanje »beograjske« Smerdu Borisa. Turnir se začne v petek popoldne ob 14. na teniških igriščih SK Ilirije pod cekinovim gradom.

Iz Celje

— c Z voza je padel 68-letni posestnik Franc Rebernik iz Petelinjaka pri Ločah. Pri padcu se je močno poškodoval po glavi. Rebernik se zdravi v celjski bolnici.

— c V celjski bolnici je umrl v soboto 70-letni hlapec Pavel Čas iz Šmartnega ob Dreti, v ponedeljek pa je umrla 29-letna kočarjeva hči Ljudmila Jazbecova iz Drožanja pri Sevnici.

— c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in celjsko okolico bo v torek 3. septembra od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

— c Regulacijska dela na Savinji so v četrty etapi na Polulah zaključena. Sedaj pride na vrsto regulacija Savinje v peti etapi do drugega železniškega mostu. Ker smo pa že skoraj v septembru, bo treba oddajo regulacijskih del čim bolj pospešiti, da ne bo delavstvo ob svoj itak skromni zaslužek in to ravno v jesenski dobi.

— c Zvezi z bodočo regulacijo Savinje v šesti, glavni etapi pod Starim gradom je začela ljubljanska železniška direktrici te dni pri prvem železniškem mostu na koncu Masarykovega nabrežja sondirati fundament za železniški podvoz, ki bo spajal Masarykovo nabrežje z bodočim mostom čez Voglajno. Za preložitve železniške proge pod Starim gradom, ki bo izvršena obenem z regulacijo Savinje v šesti etapi, ima železniška direktrici na razpolago delni kredit v znesku 4 milijonov din. Ker je prometno ministrstvo že rezerviralo del kredita za preložitve železniške proge, so uvedli akcijo za najetje večjega posojila za regulacijo Savinje v šesti in sedmi etapi od drugega železniškega mostu do promenadne brvi pri mestnem parku.

— c Udeležba Celjanov pri odkritju spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani. Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo, v petek 6. septembra bo svečano odkrit spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani. Glede na veliki državni in nacionalni pomen te slavnosti se pozivajo Celjani, da se udeležijo odkritja spomenika v čim večjem številu. Za vse udeležence je dovoljena četrtna voznina na železnici na podlagi legitimacij, ki jih bo izdajalo mestno poglavarstvo celjsko. Reflektanti na legitimaciji naj priložijo udeležbo nemudoma, najkasneje pa do četrta 29. t. m. do 13. na mestnem poglavarstvu v sobi št. 2 (tajništvo).

— c Na drž. dekliski meščanski šoli v Celju bodo popravni izpiti v soboto 31. t. m. ob 8. zjutraj, vpisovanje pa bo 2. in 3. septembra od 8. do 12. dopoldne. Vsaka učenka mora predložiti zadnje izpričevalo in davčno potrdilo, učenke, ki se bodo vpisale v I. razred, pa tudi krstni list. Vse ostale podrobnosti so razvidne na šolski deski. — Ravnateljstvo.

— c Na II. dekliski narodni šoli (okoliški) v Celju bo zadnje vpisovanje novincev za šolsko leto 1940/41 v ponedeljek 2. septembra. Starši naj prijavijo vse otroke, ki so rojeni 1.1933. Sprejemali se bodo tudi oni, ki so dopolnili 6 let in so dovolj razviti. Otroci bodo ob sprejemu zdravniško pregledani. Začetna služba boja bo v torek 3. septembra ob 8. v cerkvi sv. Mihaela. Redni pouk se prične v sredo 4. septembra ob 8. zjutraj.

— c Na I. leto in 2 meseca robije, 120 din denarne kazni, 500 din povprečne, izgubo častnih pravic za dobo 3 let in plačilo odškodnine Zori Žugčević v Novi vasi pri Celju v znesku 5.700 din je obsodilo okrožno sodišče v Celju v torek 50-letnega Josipa Završnika iz Nove vasi pri Celju, ker je letos v aprilu in juniju izvršil na Ljubnem in v Solčavi dve zločinstvi po členu 3. zakona o zaščiti države in ker je pod pretezo, da je koncesioniran elektro-tehnik in trgovec, osvojtval Zoro Žugčević pri naročilih za 5.700 din.

— c Pri prenosu mrtveca si je zlomil nogo. Ko je pomagal 17. t. m. spravljal iz Ojstrice samomorilca Valčica iz Zagreba, je tako nerodno padel 36letni drvar iz Solčave Peter Štebe, da si je zlomil nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklif, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

Grafolog
F.T. KARMAH
v LJUBLJANI
OBISKE SPREJEMA
OD 9-12, 3-7 URE
v HOTELU »SOČA«
SV. PETRA CESTA

MIZARSKE STROJE

vseh vrst, priznane prvovrstnih znamk »Teichert«, Festec itd. kakor tudi kakovostno strojno orodje, skobeljne nože, krožne in gaterske liste naročite najbolj ugodno na velesajmu. Specialna trgovina Dovžan Ivan, Ljubljana, Františkanska ul. 4, tel. 45-42. 35. L.

ČEVLJE

v modi, kvaliteti in najnižji ceni vam nudi trgovina

»EDO« čevlji

Vošnjakova 2 (Gospodsvetska c. št. 12)

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic, — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gospodsvetska c. 12 in Františkanska ul. 3. 4. L.

50 različnih modelov dvokoles
SI UNIO BEZVARNOSTNO OBRAMBO PRI
IGN.VOK
130 SLJANA, TAVCARJEVA 7

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

STEYER LIMUZINO

tipa 220, model 1940, nov, po ugodni starosti prodam. Berdajz, Maribor, Kopališka 11. 1993

MEDICA

barva ustne in lica! Dobite jo v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ulica 6

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

KUPUJEMO GOZDOVE

srednje in večje, vsake vrste, v predelih med Židanim mostom in Litijo ter med Židanim mostom in Celjem. Ponudbe na »Dubravka«, Zagreb, Ilca 11. 1988

INFORMACIJE

Beseda 1.— din, davek posebej.
Najmanjši znesek 15.— din

IZJAVA

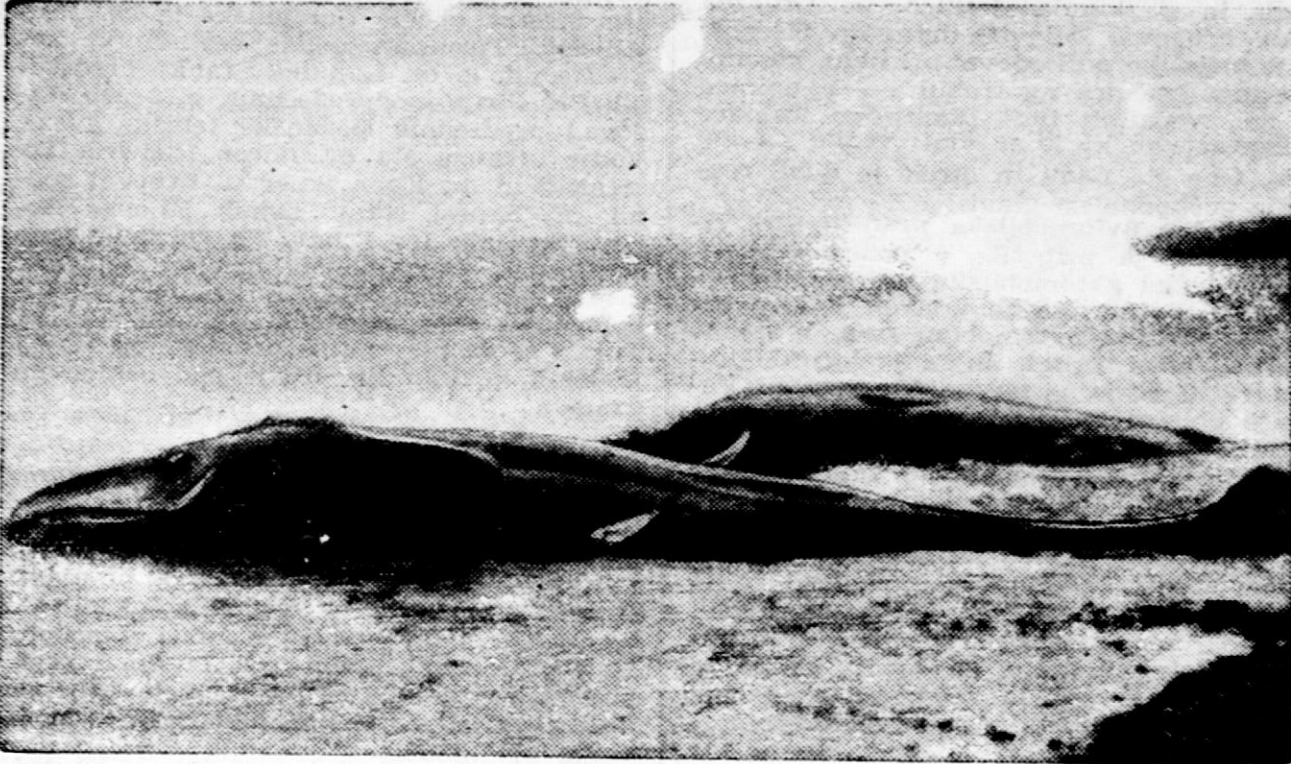
Podpisana Pepa Abunar, Borutova št. 10, Ljubljana, izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih naredil kdorkoli na moje ime. Pepa Abunar. 2000

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek pose

Ali je mogel kit požreti Jono?

Ni izključeno, da ima znana svetopisemska zgodba resnično ozadje

Iz svetega pisma poznamo zgodbo o Jonu, ki ga je požrla riba. Tri dni in tri noči naj bi bil Jona v ribjem trebuhu, kjer je celo molil. Slednjič se ga je pa bog usmilil in zapovedal, da ribi, naj ga vrže spet na suho. Sveto pismo tudi pripoveduje, kako so vrgli Jona v razburkano morje, da bi se pomirilo. Jona je prebil v ribjem trebuhu tri dni in noči, ko ga je riba vrgla na suho, je bil še živ. V ribjem trebuhu se je moral podutiti dobro in celo zraka mu ni smelo primanjkovati, ker bi se sicer zadušil. Ali je ta zgodba pravilica, ali pa se kaj takega more res pripetiti?

V zvezi s to svetopisemsko zgodbo se govori o kitu, čeprav ga sveto pismo neposredno ne imenuje. Lahko bi torej šlo za drugo veliko ribo, ki je morda že izumrla in ki je imela tak želodec, da je lahko Jona tri dni živel v njem. Sicer pa ni nikjer rečeno, da bi moralo iti za drugo večjo ribo, kajti kit je dovolj velik, da bi lahko požrl človeka. Tako imenovani »modri kit« doseže dolžino do 30 m. Čeprav žive kiti samo v vodi in imajo njihovo telo obliko ribe, spadajo med sesalce. Kiti imajo toplo kri, vdihujejo zrak v pljuča, skote žive mladiče in jih krmijo z mlekom.

Kit je dovolj velik

Kitov poznamo več vrst in ena teh ima res tako široko grlo, da bi kit te vrste lahko požrl človeka. Drugi kiti imajo pa zelo ozko grlo, v premeru komaj 15 do 20 cm. Omenjena vrsta kitov se odlikuje tudi s povsem prostim žrelom, tako da bi prišel človek v grlo, medtem ko imajo drugi kiti v žrelu znane kosti, mimo katerih lahko gredo samo majhne živalice. Tako nastaja splošna domneva, da kit Jona ni mogel požreti. Je pa kakor rečeno posebna vrsta kitov, ki bi človeka lahko požrla nankrat, če bi kiti te vrste ne imeli v žrelu dveh vrst okrog 15 cm dolgih in 5 cm debelih zob v spodnji čeljusti. Možgani tega kita so veliki približno kakr' vedro, oči pa merijo v premeru komaj 5 cm. V primeru s vsem telesom so pač to majhni organi. Pač pa meri želodec, približno okroglo oblike, v premeru skoraj 2 m. Stena želodca je trdna kakor koža in debela nad 2 cm.

V želodcu se ne da živeti

Znanstveno bi lahko dopustili, da bi prišel Jona skozi kitovo žrelo v želodec, kjer bi imel dovolj prostora za prebivanje. Mno-

go kočljivost bi pa bilo bivanje v želodcu. Strokovnjaki se strinjajo v naziranju, da bi mogel človek živeti v kitovem želodcu samo nekaj minut, potem bi se pa zadušil zaradi pomanjkanja zraka. Če bi mu pa po čudežnem potu ta nevarnost ne pretila, bi najbrž ne prenesel učinka ostrih želodčnih sokov in v želodcu razvijajočih se plinov. Kitov želodec se neprestano krčevito stiska in širi, ko pride vanj hrana ali kako tuje telo. Ta pritisk bi mogel učinkovati na človeško telo tako močno, da bi ga strl. Tudi če bi kit res vrgel človeka iz sebe celega, ni verjetno, da bi bil po treh dneh še živ.

Drugi način rešitve

Če naj verjamejo svetopisemski zgodbi vsaj v splošnih potezah, moramo dopustiti, da je bil kit blizu obale in da je preroka takoj vrgel iz sebe in da je morda Jona prišel k sebi šele čez tri dni. Mogoče je pa tudi, da je prišel Jona po čudnem naključju na obalo na telesu kita, ki je ostal ves čas na morski površini. Morda pa je bil kit mrtev. Lahko pa bi bil Jona tudi samo v kitovem žrelu in ne v želodcu. To bi bilo mogoče pri modrem kitu, ki ima tako ogromno žrelo, da bi imelo v njem prostora dvanajst mož. V njegovo grlo bi pa človek komaj potisnil roko.

Toda tridnevno bivanje v kitovem žrelu bi zopet pomenilo čudež, kajti živega človeka v žrelu bi ograzele kosti in mogočen jezik. Vrsta kitov s širokim grlom pa nima dovolj velikega žrela, da bi mogel človek ostati v njem. Zanimivo je, da se je zgodba o Jonu ponovila tudi v moderni dobi. Neka novinarska vest iz leta 1926 govori o mornarju iz kitovskega čolna, ki ga je kit požrl in je ostal v njem tri poldruge dni, dokler niso kiti ujeli. Zdravniki in strokovnjaki v kitovstvu so se pa izrazili o tej stvari skeptično, češ da kaj takega ni mogoče.

Resnica o Joni

Če vse to govori proti možnosti tridnevnega bivanja v kitovem trebuhu, pa to še ne pomeni, da bi morala biti zgodba o Jonu samo bajka. V morje vrženi Jona se je prav lahko s pomočjo kita rešil na obalo. Najbolj verjetno je, da se je rešil na mrtvem kitu ali pa tudi v žrelu živega. Resnični zgodbi o Jonu so priključila neverjetne podrobnosti dolga stoletja, v katerih je šla ta zgodba od ust do ust in je bila seveda tudi v marsikaterem pogledu pretirana.

dva služabnika. Vsakemu je določil 5.000 dolarjev, če bi obudil dozdnevno mrtvega milijonarja. Vse svoje sorodnike je pa izključil od dediščine in vse premoženje je zapustil daljnemu nečaku. Le-ta bi bil malone nekdo sam živ pokopan. Povolil ga je tramvaj in mislilo so, da je mrtev, pa se je še pravčasno zdrnil iz globoke omedlevice, da ga niso pokopali.

Neki advokat v Torontu je napravil celo v svoji oporoki čudno šalo. Določil je, naj se razdeli njegovo premoženje takole: Velik del naj pripade najhujšim sovražnikom konjskih dirk, če se včlanijo v klub prijateljev konjskih dirk in če bodo tudi sami hodili na take prireditve. Njegovo pivovarno naj podeduje nekaj posebnosti vnetih abstinentov. Drugi del premoženja je pa zapustil svojemu prijatelju, staremu samcu, toda pod pogojem, da se oženi in če bo imel otroke. Oporoka je bila javno razglašena in dediči so dobili teden dni časa za premislek. Abstinenti in sovražniki konjskih dirk so izpolnili pogoj, stari samec pa ni podlegel izkušnjam. Samski stan mu je bil ljubši od bogate dediščine.

Slovenci v Ameriki

Naši rojaki mislijo na staro domovino — Smrt svojevrstnega rekorderja — Novi grobovi

V Ameriki živeči jugoslovenski izseljenci so ustanovili Jugoslovenski nacionalni pripravljalni odbor s sedežem v New Yorku. Namen odbora je, pripraviti za vsak slučaj vse potrebno, če bi se vojna vihra razširila tudi na njihovo staro domovino. Odbor bi pokrenil v tem primeru vse potrebne akcije, zainteresiral in informiral ameriško javnost za Jugoslavijo, organiziral in priporočil bi pomožne akcije, sodeloval z naravnimi jugoslovenskimi organizacijami v Ameriki ter sploh dajal kolektivni izraz naravnih želji vsakega izseljenca, da pomaga, kolikor more. Odbor je strogo izvenstrankarski.

V Saginawu je umrl Anton Štrukelj, ki je večkrat zmagal v tekmi v hoji na veliko daljavo. Star je bil 89 let, doma iz Žu-

lovski nož, čez ramo pa puško, napravil na divjake globok vtis.

Hotel je sam stopiti na suho. Tudi grofica je hotela izstopiti in odhiteti k indijanskim kočam, kjer se je morda mudil njen sin, toda morala ga je ubogati. Ni namreč mogla doseči brega, razen če bi jo odnesel iz čolna na rokav Indijance, ali če bi potegnili čoln prav do lesene na koleh zgrajene kolibe. Toda v prvem in drugem primeru se je bilo treba pogajati z Indijanci. Grofica je videla kako se je dal menih odnesti na breg po dveh Indijancih, ki sta nekaj mrmrala sama pri sebi stoječa do pasu v vodi. S svojo prirojenim avtoritetom je stopil k Indijancem, zaposlenim s pridelovanjem kavčuka in hitro je obrnil nase njihovo pozornost. Grofica mu je sledila s pogledom iz čolna in rada bi bila uganila o čem govori z njimi. Mislija je na sina, ranjenega, morda umirajočega in ker se je slišalo neprestano enolično stokanje, se je vsa v strahu spraševala od kod prihaja. Kar je zagledala pri eni izmed kolib dva Indijanca, ležeča na postelji iz listja in očitno hudo trpeča. To se je dalo sklepati po njunem stokanju in zvijanju, pa tudi po tem, kako skrbno so jima stregli Indijance. Po kratkem pogajanju se je menih vrnil k čolnu in na obrazu mu je igral radosten smehljaj.

— Moj sin! — je vzkliknila grofica.

— Živ je!

— Bog bodi zahvaljen! ... Ali je v naselbini?

— Mislim, da je. O pustite me hitro na breg ...

Takoj hočem k njemu.

— Samo malo potrpite, gospa. Čujte!

Menih se je še bolj približal čolnu in smatral je za svojo dolžnost povedati grofici vse, kar je bil zvedel. Indijanci so stali ta čas na bregu ali v čolnih, drugi so pa mirno nadaljevali svoje delo, ne da bi se zmenili za bela tučja.

— Čujte, — je dejal menih — komaj sem spravil iz treh ljudi nekaj vesti. Govoriti nočejo, zlasti če gre za tučja, ki so ga sprejeli medse. Njihova gostoljubnost je čudna. Mislijo namreč, da bi njihovi bogovi uničili naselbino, če bi se gostu kaj pripetilo. Ker so pa naju spremljali možje njihovega plemena, zlasti pa, ker je posredoval ta deček, ki naju je privedel sem, sem mogel nekaj zvedeti. Toda biti morava previdna. Ne smeva kršiti njihovih običajev.

— Za božjo voljo vas prosim govorite! Kaj veste o Herveu?

— Mladenič, po opisu sodeč vaš sin, je prispel sem pred nekaj meseci, če sem prav razumel. Bil je ranjen. Niso ga mogli povsem izleciti ...

— Tako dolgo je trpel! ... Bože moj, ali ga bova rešila?

— Indijanca, ki ju slišate tamle stokati, sta prevzela čar njegove boleznine nase in zdaj ležijo ta dva.

— Kje je moj sin?

— Tega še nisem mogel zvedeti.

— Preiščite vse kolibe, ali pa raje ne. Naj mi pomagajo izstopiti. Sama pojdem tja.

se rešili, dva sta pa utonila in sicer brat Franc in Janez Knava.

V Clevelandu so umrli Franc Botala, star 68 let, rojen v Gradcu v Beli Krajini, Franc Penc, star 47 let, doma iz vasi Mala Vodenica, fara Kostanjevica, Jože Lavrič, star 70 let, doma iz Ajdovca pri Žužemberku, Neža Natlačen, rojena Čič, stara 61 let, doma iz Dilce pri Postojni, Jože Šlogar, star 59 let, doma iz Žužemberka, Matevž Zdravice, star 68 let, doma iz vasi Mali vrh pri Mirni in Ivanka Vrankar, rojena Suhadolnik, stara 64 let, doma iz Kamnika. V Milwaukee so umrli Franciška Kepeel, rojena Fašun, stara 46 let, doma iz Ljubna v Savinjski dolini, Terezija Lončarič, stara 66 let, doma iz vasi Mostečno, fara Makole in Roza Fon, doma iz vasi Breznica pri Kobaridu. V Chicagu so umrli Janez Bergant, star 59 let, doma iz Cerkelj pri Kranju, Anton Brezovec, star 63 let, in Peter Koželj, star 45 let, doma iz okolice Senčurja pri Kranju. V Steeltonu je umrla Marija Košir, stara 69 let, doma iz Gradca v Beli Krajini. V Coal City je umrla Ana Oven, stara 78 let iz Kriza pri Catezu na Dolenjskem. V Broughtonu je umrl Matija Petrovič, star 63 let, doma iz Vrhnike. V Detroitu je umrl Anton Pavlič, star 61 let, doma iz Trnovca na Dolenjskem. V Williamsu je umrl Franc Čermit, star 86 let, doma iz Broda ob Kolpi. V Pueblu je umrla A. Bavdek, roj. Strle, doma s kraja pri Ljubljani. V Evelethu je umrl Franc Kastelic, star 56 let, doma iz Velikoga vrha, Smarje pri Ljubljani. V senatoriju Peoria je umrl Anton Pšeničnik, star 68 let, doma iz Kapele pri Brežicah. V Port Washingtonu je umrl Jože Lavrič, star 79 let, doma iz Okonine v Savinjski dolini. V Los Angelesu je umrla Franciška Bolj, rojena Tiselj, doma od Dobropolja. V Buhiu je umrl Franc Kovačič, star 76 let, doma iz Zimarice pri Sodražici, v Bridgeportu je umrla Uršula Kovačič p. d. Šmitova mati, stara 70 let, doma iz Slavčev vasi pri Žužemberku, v Mc. Intyre je umrl Jože Kastelic, star 43 let, doma iz Metna na Dolenjskem. V Filadelfiji je umrl Janez Petan, star 54 let, doma iz Sela pri Brežicah. V Black Diamondu je umrl Rudolf Jazbec, star 56 let, doma iz Planinske vasi pri Brežicah. V Ranningu je umrla Marija Maršič, stara 67 let, doma od Sv. Duha pri Konjicah. V Rockspringu se je smrtno ponesrečil Janez Omejs, star 16 let. Padel je s kolesa in kmalu po prevozu v bolnico izdihnil. V Jolietu je umrla Marija Zeleznik roj. Kastelic, doma iz Vintarjevca pri Smartnem.

... za sokolskim praporom

Javen nastop kamniškega Sokola

bo v nedeljo 1. septembra na letnem telovadišču v Kamniku

Kamnik, 27. avgusta

Kamniški Sokol je kupil »Kurhaus«, ie šinilo kakor blisk ob Kamniku. Pa tudi vsa napredno čuteča javnost v Ljubljani in drugod je hitro zvedela za to. Kdor pozna ta lepi kompleks nekdanjega »Zdraviliškega doma«, se ne more dovolj načuditi, posebno še, če upošteva vse okoliščine, kako je bilo sploh mogoče, da je baš Sokol prišel v posest te redke dragocenosti. Zamislite si: urejeno, ljubko kopališče (letno in zimsko!), velika dvonadstropna stavba, ki je še nedograjena in se da napraviti iz nje še marsikaj ter okoli 10.000 m idealno lege zemljišča za telovadišče in park! Kamniški Sokol pa je tako neznan, da lanske leto, ko je proslavljal 35letnico svojega obstoja (!) ni imel niti toliko svojega, da bi lahko glavno položil. Da res je, siromak je bil brez doma in telovadišča, odvisen od miloščne dobrih ljudi. Danes pa lahko rečemo, da ima že obode. Dom sicer še nedograjen, pa zato toliko lepše, krasno telovadišče. Ko se je pretekli mesec mudil v Kamniku savezni revizor br. Radivoje Lazarevič in si ogledal vse to, je dejal, da se s tako lepo stvarjo ne more ponašati nobeno sokolsko ali tudi kako drugo društvo v Jugoslaviji in to posebno še kar se idealno lege lege tiče. Idilična bližina okolice, v ozadiju pa mogočni masivi sivih Kamniških planin! In v sredini, prav v srcu starodavnega Kamnika se nahaja, pa kljub temu izločeno od vseh nevarnosti mestnega hrupa in vrvenja!

Ali sedaj razumete prešerno veselje in navdušenje vseh, ki s simpatijami spremljajo delo kamniškega Sokola in mladih ljudi, ki ga zadnja leta vodijo s prav vidnimi uspehi.

Proslava 20 letnice Sokola Mengeš

Mengeš, 27. avgusta

Na povabilo Sokola Mengeš se je zbrala v nedeljo 18. t. m. na njegovem telovadišču nad 400 ljudi broječa množica nar. zavednega občinstva, da manifestira s svojo navzočnostjo pomembnost 20letnega sokolskega jubileja. Po opravljenih telovadnih skušnjah je ob pol 16. prikorakalo po odredkih urejen sokolstvo, 216 po številu, s sedmimi prapori na celu na telovadni prostor, ki je bil okrašen z narodnimi zastavami in veliko sliko kralja Petra II.

Mem zvoki državne himne se je dvignila državna zastava na drog, v počastitev simbola jugoslovanske enotnosti se je občinstvo dvignilo s sedežev, sokolski prapori so se nagnili v pozdrav. Nato je društveni starosta br. Kanc pozdravil vse navzoče in v jedrnatem govoru na kratko opisal delo in dobo 20letnega obstanka Sokola v Mengšu. Njegovi ustanovitelji so v težavnih okoliščinah ustanovili društvo v idealnem namenu, da dvignejo narodno in sokolsko misel tudi v tej okolici. Našli so plodna tla, na katerih je uspešno kllilo sokolsko seme. Pripadniki menškega Sokola so pridno širili sokolsko zvest in sledeč Tyrševim naukom so vzgajali svoje članstvo v duhu narodnega in državnega edinstva. Danes po 20 letih se je mengški Sokol popolnoma osamosvojil in ima lasten dom in primerno telovadišče. Zahvala zato gre vsem tistim bratom in sestram, ki so neosebno delali v društvu, gledeč geslu: Po-

sameznik nič, celota vse. Ob sklepu govora je br. starosta izrekel sokolsko vdanost svojemu prvemu starosti in bratu, kralju Petru II. Zaklical mu je v pozdrav sokolski Zdravo, kateremu so se vsi navzoči pridružili. Za tem je zapelo vse sokolstvo svojo himno »Le naprej ...«, nakar so vsi oddelki s prapori odšli s prostora. Sledil je telovadni nastop. Proste vaje je izvajala moška deca, 39 po številu, ženska deca (51), moški naraščaj (31), ženski naraščaj (36), člani (21), članice (12). Proste vaje, ki so jih izvajali po klavirski godbi, so vsi oddelki izvedli dobro, nekateri celo prav dobro. Moški naraščaj in člani so izvajali vaje na drugo prav posrečeno, ženske naraščajnice pa so na dvoinski bradnji pokazale vrsto prav lepih in prav dobro izvedenih vaj. Po končani telovadiji je bila med petjem »Hej Slovanci« sneta državna zastava. Razvila se je nato narodna veselica, ki je bila poživljena z godbo in plesom.

Sokol Mengeš je tako dostojno proslavil svojo 20letnico. In tudi Mengeš je bil v ta namen okrašen z narodnimi zastavami. Želimo mu, da v teku naslednjih let napreduje vsestransko še bolj in vzgoji rod, ki bo sokolsko in nacionalno mislil in delal v čast in ponos domovine, naroda in kralja.

MOČ NAVADE

— Pomisl, Vera je prekinila stike s tem zdravnikom, ki ji je vse leto tako navdušeno pihal na srce.

— Beži no! Kako je pa sprejel ta udarec?

Hotela je skočiti iz čolna. Že je bila stopila čez rob, že je hotela skočiti v vodo, pa jo je zadržal menihov krik:

— Pazite, gospa, svojega sina uničite.

— Kaj hočete reči s tem? — je vprašala, ne da bi si upala še prestopiti.

— S tako nepremišljeno naglico me spravljate v dvojno nevarnost. Če bi ga tako nepričakovano presenetili, bi mu to moglo postati usodno. Pomislite, da trpi že več mesecev, ker se mu rane ne zacelijo. Toda največja nevarnost bi bila razjeziti te divjake, kršiti njihove običaje, dotakniti se njihovega divjega ponosa. Urediti brez dovoljenja v njihove kolibe! Le kako morete misliti na to! Vaš sin bi s tem prenehal biti gost in na mestu bi ga ubili. Izkrcaj vas na breg, gospa, toda pod pogojem, da premagate svoja čustva, tako razumljiva in vendar tako nevarna. Objubite mi prosim, da se boste ravnali po mojih navetih.

— Še preveč dobro razumem razloge, ki ste jih narekovali. Ubogati vas hočem, — je odgovorila grofica.

Na menihovo povelje so Indijanci odnesli grofico na breg. Grofica je takoj opazila dve Indijanci, držči v naročju otročka. Gledali sta jo radovedneje od drugih in z nekakšnim nezaupljivim občudovanjem. Obrnjena k menihu je grofica zaklicala: Povejte jima, da sem mati, kakor sta oni dve. To jih bo omečalo. Glejte, kako ju otročka objemata. Povejte jima, da iščem svojega sina. Usmilili se me bosta.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— To so bili moji bratje, ki so prelili zanj kri, — je zatrjeval, toda izjavljeno so bili v spretno nastavljeno past. Malo je manjkalo, da niso vsi izgubili življenja. Beli mož je bil ranjen, ptem ko se je boril kakor jastreb. Eden izmed naših, ki je bil ostal živ, ga je odnesel v našo vas.

Kako močno je utripalo grofično srce po dolgi vožnji po reki, ko so slednjič priveslali do indijanske naselbine, kjer je mladi Indijanec zaklical:

— Evo, kočje mojih očetov.

Ko so se čolni končno približali bregu kolikor so pač mogli, se kavčuk pridobivajoči delavci niso dali motiti v svojem delu. Pogled na bela obraza ju ni presenetil. Presenečeni bi bili samo, če bi bili zagledali tučja sama. Ko so pa videli možje svojega plemena, so se pomirili. Meniška kuta in kratek grofičin lovski rok nista ničesar pomenila za te primitivne ljudi.

Menih je s svojo visoko postavo, rujavo kuto, in širokim pasom, za katerim je imel samokres in

Naši obmejni gozdovi — naše goličave

Pereče obmejno gospodarsko in na rodno obrambno vprašanje

Maribor, 27. avgusta. Med največje zaklade štejejo vse države svoja gozdna bogastva. Saj pa je pravzaprav gozd nekakša matična kultura, ki je pramati vseh današnjih kultur, ki so šle sledile nekdanjim pragozdom iz pradobe in ki je brezplačen tvorec rodovitne zemeljske plasti iz najstarejših časov do danes. Ni kulture, ki bi človeku bil tako vsestranski koristodajalec, kot je ravno gozd, ki mu je zdravnik, stavbenik, kurjač, vremenik, zaščitnik, gospodarski valnik itd.

V vseh državah so že mnoga leta s posebej veliko pažnjo ohranjenim akcijam za svoje gozdove, ki so se povsod pričeli opasno krčiti. Tudi naša država je izdala predčasno razne ukrepe za ohranitev gozdov, za redno pogozdovanje i. sl. Tako imamo — sicer nekoliko pozno izdan — zakon o gozdih z dne 21. decembra 1929, ki točno določa pogoje podiranja gozdov, odreja sproti podiranja sledeča pogozdovanja ter prepoveduje vsako samolastno postopanje v krčenju gozdov ter njih spreminjanju v druge kulture. Nekaj časa se je ta zakon dosledno upošteval, vsaj pri nas v Sloveniji.

Toda »sila kola lomila!« Z letom 1931 so prišli tudi za našega kmetovalca, za našega gozdnega posestnika težki časi. Gozdar, ki je bil doslej po tradiciji svojih očetov pripravljen trpeti pomankanje, trpeti tudi mraz in druge udarce, vse, vse raje, kot da nastavi sekuro na svoje veličastne hraste, buke, smreke, jesene itd., je bil pogran na bobene. Le s težkim srcem, s skrčeno pestjo — je moral kloniti neodbežno pritiskajočim gospodarskim udarcem, držabam in rubljenju ter — da se reši vsaj začasno popolne gospodarske propasti — izkrciti svoje dragocene mu drevesne starine in velike, ki so jih tako dolgo čuvali njegovi predniki, iz svojih šum. Toda ne dovolj, da je podrl drevesa, ki bi po svoji starosti prej ali slej itak spadali v gozdov! Ne, čisto je moral nastaviti sekuro tudi na še nedorasla gozdna drevesa! Res je takratna cena lesa vsaj na videz zadovoljevala, saj je bil zahteva inozemstva po našem lesu bila vedno večja in pripravljala izgraditve orodij in orožij, ki danes pojo tako strašno bojno pesem.

No in prav v teh prvih gospodarsko kritičnih časih smo se pokazali za slabe gospodarske stratege baš tudi na področju gozdarstva! Mirno smo upali biti priča, kako padajo naši bogati gozdovi in bila so nas le polna usta apolov, da je treba gozdove ščititi, ohraniti, ni pa se vprašalo: ali in kako bi se naj ščitilo in ohranilo lastnika gozdov! Naravnost otroško naivno smo pričakovali rešitve iz »manjše krčenja gozdov le potem pogozdovnih akcij, skrbno smo se pa izogibali jedra leditve tega pojma, namreč: materialne pomoči gospodarsko ogroženemu posestniku! In enako hodimo okoli »vroče juhe«, ki jo vsestranska stiska kuha opasno naraščajoče tudi na vseh drugih področjih, vsem ostalim stanovom, kmetiskemu kakor delavskemu, uradniškemu, obrtnišskemu itd., prizanašajoče le »gornjim desetistotcem!«

In danes — kako žalostno sliko nudijo naši »gozdovci«, če jih še sploh smemo tako imenovati. Zlasti ne zaslužijo več imena »gozdovci« naše šumice v obmejnem ozemlju! — Bilo je pred 4 in 5 leti. Ako si takrat potoval po naših Slovenskih gorah in našim obmejnem Kozjaku, si naletavaj ob vseh večjih cestah in cestnih križiščih na svojevrstne grmade, ki so se višale in širile od dne do dne. Bila so to naša že itak takrat bolj redka, debela gozdna drevesa vseh vrst, predvsem pa hrasti, smreke in jeseni. Po vaseh so pritekali kupci, se bolj pa prekupčevalci in mešetarji. Katerih — hvala bogu — pri nas ne zmanjka ob nobeni kupčevalni priliki! Dogajalo so se čisto kaj žalostni prizori. V silni razmer so posestniki hiteli s prodajo lesa, nakupovalci so to silo razumeli pritegnili na »svoj milin« in zgodilo se je dneвно, da je prvi sosed prodal enak les za do polovice ceneje kot drugi sosed, ki je poznal dnevno ceno ali mu bi bila toliko sila za prodajo ali je zadel na vestnejšega kupca i. sl. Ne maram pa govoriti, kako se je prodani les meril, seve ne povsod — sprevlel sem v teh slučajih le ponovno, kako krvavo potrebna je na vasi temeljitejša nadzorna za težko kmetko-gospodarsko borbo! Izrabili smo te prilike in z učenci hodili merit stojiča in podrtja drevesa in marsikateremu kmetu smo nudili pravo mero njegovega lesa in najbrž prekrizali račune — »stretjem!«

Struktura naših slovenjgorskih hribov prikazuje na južnih pobočjih spodaj njive, sadonosnike, višje zgoraj pa vinograde, severna pobočja pa pokrivajo ozir. bi naj pokrivali gozdovi. Povprečno imajo naše občine najmanj 30% gozdov, kajti na se-

vernih pobočjih spodaj so največ pašniki in tuintam še sadonosniki. Bilo bi zanimivo, sestaviti danes statistiko naših gozdov po velikosti površine in razvojni stopnji gozdnega drevesja. Nudila bi se nam nad vse porazna slika kilavih šumic, z grmičjem zaraščenih golin, na pogozdovanje čakajočih »gozdnih strnišč!« Od daleč se se kaže slika nekdanjih naših res gozdnatih severnih pobočij nekam lepa, bogata, a ko dospješ bliže, te razočara — pa neprijetno! Koliko brezplodne in brezvrednostne zemlje čaka tukaj kultiviranja! Kako visokodonošne bi bile tukaj obsežne in načrtne obmejne pogozdovne akcije! Kako ključ prav naša meja po javno podprtem, neodložljivem pogozdovanju preko cele svoje dolžine in širine! V kakšne težavne neprilike je zabredel naš obmejni kmet in delavec, javni namesčenec in maloobrnitnik pri oskrbi kuriva, stavbenega in orodnega lesa! In kako neizdatna je nudba gozdnih sadik ob strani naših gozdnih drevesnic ob dečjih dneh pogozdovanja našim obmejnimi šolam, kakor tudi našim obmejnimi ozir. posestnikom, slednjim redko brezplačno! Kako pogrešamo naše vsepreveč v pisarnah z delom okupirane kmetijske referente, sumarje itd.

Neprecenljive važnosti pa je gozd tudi za našo državno obrambo!

In kje je zato treba predvsem gozdov bolj kakor baš v obmejnem ozemlju! Sresko udit. društvo Maribor levi breg je imelo tudi to v evidenci ter je pri nekem zborovanju predlagalo, da se vsem obmejnimi šolam redno vsako leto daje za pogozdovne dni dovolj gozdnih sadik na razpolago, obenem pa ravno v obmejnih občinah organizira sistematične pogozdo-

valne akcije. Pod naslovom »Gozd v službi državne obrambe« je objavil šef gozdarstva odseka kr. ban. uprave inž. g. Božič Cvetko prav tehtno razpravo v 7. številu »Gozdarskega vestnika«. Razprava je tako aktualna, da bi jo kazalo razmnožiti v po- učnih letakih ter dostaviti vsem občinam za občane, šolam in drugim javnim ustanovam. Istočasno pa preiti k realizaciji načrtnega pogozdovanja v prvi vrsti ob naših mejah! Organizirati bo treba pogozdovanje s pritegnitvijo šol, vojske, društva in mlajših občanov v obliki delovne obveznosti! Gozdne sadike in to ne zadnjevrstne — je dati brezplačno na razpolago! Zaščito še obstoječih in novosajenih gozdov je strogo kontrolirati!

Gmota pomoči ogroženim gozdnim lastnikom, da lahko opuste nadaljnje podiranje gozdnega drevesja v svrhu prodaje, je nujno potrebna in naj se, kakor to že dolgo zahtevamo, nudi v obliki dolgoročnih brezobzernih posojil vsem gospodarsko ogroženim obmejnimi posestnikom ter z znižanjem in delnimi odpisi davkov in javnih dajatev! Obmejno ljudstvo je seznaniti z uredbo št. 64 v finančnem zakonu za leto 1939/40 in št. 118, katerih slednji govori o utrdbah in utrjenih prostorih, ker o tem vsem je ljudstvo ni dovolj poučeno! Izdati pa je tudi čimprej pravilnik k tej uredbi, da bo podrobno urejen postopek k uredbi! Predidmo končno k stvarnemu in v vsem načrtu delu na vseh dovolj vrzeli polnih delovnih področjih, tako tudi pri zaščiti, ohranitvi in širitvi naših gozdov, ki naj bodo v pravem pomenu besede: naše bogastvo v miru in vojni, predvsem pa vse to spet v našem obmejnem ozemlju! V.M.

Preureditev javnega prometa

Ogrožena javna varnost na državnem mostu

Maribor, 27. avgusta. Če se človek zjutraj okoli 8 ure in zvečer po 18. uri postavi kam na varno točko to — in onstran državnega mostu pa opazuje ta prenatrpani promet in se zamisli le za deset let nazaj, skoro da ne pozna več ne tega mostu, še manj pa sodobnega življenja v Mariboru. To niti zdaleka ni več tisti Maribor, kakor so si ga na višku kalkulacije prometne zmožnosti zamislili zgraditelji odnosno že začetniki gradnje tega mostu, predvidevajoč dobo za 50 let naprej. Toda v tej tako imenovani maksimalni kalkulaciji so stali v račun znovljivosti prometa za 4 metre večjo širino, in sicer porazdeljeno na dva širša hodnika in na širše cestišče za vozove. Tisti pa, ki so odločili o dokončni gradnji, so se tej kalkulaciji smejali, češ take širine Maribor ne bo nikdar potreboval. Določena širina popolnoma zadostuje.

In tako je res ostalo pri širini, s katero se zadnja leta bori ves promet čez ta most in ki je dala povod že ponovnim nasvetom za naknadno razširjenje odnosno za preložitve obeh hodnikov v dobro cestišča za vozove. Ker pa bi to preveč stalo in je še vprašanje, če bi ta most kaj takega sploh prenesel, je bila spoceta misel za drugi, novi most v Melju na Pobrežju v zvezi s Ptujsko cesto.

Ce bi bila doslovna doslednost v Mariboru sploh kdaj udomačena, bi danes že imeli, bi že hodili in vozili tudi po obljubljenem novem mostu. Toda v resnici je prišlo tudi v tem vprašanju do obupnega

stanja na tem edinem mostu, a ob nedolgem povečanem prometu. Mora biti res dober material in tehnično dovršen ta most, sicer bi opazovalci lahko mislili, da pride v nekem neprilakovanem trenutku do katastrofe, ker je most dan na dan res preobremenjen.

Pač pa se medtem odigrava povečanje javne varnosti na tem mostu sprico trčenja vozil. Izmed takih le zadnji primer večerj popoldne.

Od Glavnega trga proti Kralja Petra trgu privozi natovornjen voz z volovsko vprego. Voz pravilno po desni. Za njim privozi avtomobilist (znani Ptujčan) in hoče voznika prehiteti. V tem trenutku pa se privozi tudi od nasprotne strani avtomobilist in hoče čimprej pasirati ob vozil. Trčenje je neizogibno. Na tla podrt je voznik z volovsko vprego in le zgolj srečno naključje je hotelo, da si ni polomil vseh kosti in je le neznatno poškodovan. Zato je dobil vol na tej strani 7 cm globoko rano v zadnje levo nogo. Dozdevno glavni povzročitelj je bil v nastali zmedri srečno odkuril in se niti ne ve za številko njegovega vozila. Pač pa so prijeli soodgovorne Ptujčane.

Ta in številni drugi primeri resno opozarjajo, da čim dalje se odlašja vprašanje gradnje drugega mostu, tem večja se bo čutila potreba za temeljito preureditev sploh vsega javnega prometa v Mariboru, toda to po načeloma in predvsem v interesu do zdaj prezapostavljenih pešcev!

Maribor in okolišneovice

— Sokol Maribor I. priredi v nedeljo 1. septembra lahkoatletsko tekme mariborskih sokolskih društev, kot zadnje štafeta starejših članov uprave Sokola I. za društveni leseni pokal.

— Vprašanje spomenikov v Mariboru je postalo posebno važno, ko tne dnu Ljubljana vabi k veliki svečanosti postavitve spomenika kralju Zdravilu. Maribor je bil — če ne sploh prvi — pa gotovo med prvimi, ki so se odločili najprej za spomenik kralju Petru Velikemu Osvoboditelju. Odbor, denar je bil že tu, a o spomeniku ne duha ne sluha več. Svoječas je posebna anketa določila enotno organizirano akcijo za spojitve zamislj spomenikov kralju Petru in kralju Aleksandru ter generalu Maistru. Načrt naj bi se že bil uresničil na Trgu svobode. Toda do danes niti še do tega ni prišlo, da bi bili pospravili vsaj tiste kupe gradbenega materiala, ki še danes kar preko javnih potov počiva v spomin sicer

zgrajena, a še ne dovršene pravoslavne cerkve — torej v neposredni bližini Trga Svobode. Bo treba jasneje govoriti?

— Odkritje spomenika kralju Aleksandru I. v Ljubljani. (Prijava za četrtinsko vozilno.) V petek 6. septembra bo v Ljubljani svečano odkrit spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Dovoljena je četrtinska vozilna. Zaradi zagotovitve potrebnega prostora v vlakih se morajo udeleženci iz mesta Maribora prijaviti pri mestnem poglavarstvu — v mestni posvetovalnici, Rotovski trg 1/I, med pol 8. in pol 14. uro, in sicer najkasneje do 29. t. m. Četrtinska vozilna je veljavna za tja od 4. do 6. septembra, za povratek od 6. do 8. septembra na podlagi posebne legitimacije Odbora za postavitev spomenika, ki jo interesi prejemajo za 2 dni pri mestnem poglavarstvu, in na podlagi železniškega obrazca K 14, ki ga do-

Znameniti tenor milanake Scale GIUSEPPE LUGO poje v filmu
PESEM VETRU
KINO UNION — Tel. 22-21.
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.
arije PUCCINIJA, VERDIJA, LEONCAVALLA, BIXIA in VALENTE.

bijo za 2 din na podlagi legitimacij pri železniških blagajnah ali pri Putniku. Vse druge informacije so na razpolago pri mestnem poglavarstvu.

— Cesto Bresternica — Sv. Križ, ki jo že nekaj let gradijo, bodo sedaj verjetno dokončali. Mariborski sreski cestni odbor je gradbeno dela oddal gradbeni tvrdki inž. Ferluga. Za dela je letos na razpolago din 400.000.

— Sportne vesti. V nedeljo je enajstotica SK Železničarja gostovala v Cakovcu, kjer je odigrala proti Cakovčakemu SK prijateljsko nogometno tekmo, ki se je končala z visoko zmago Mariborčanov 7:1 (2:1). — V nedeljo 1. septembra se prične tekmovalje v slovenski ligi. Na sporedu so 4 tekme in sicer v Mariboru SK Železničar : SK Kranj, v Ljubljani ISSK Maribor : SK Ljubljana, v Celju Olimp : Amater in na Jesenicah Bratstvo : Mars. — V soboto 31. t. m. bo v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 medmestna rokoborba tekma Maribor : Zagreb.

— Jupiter in Saturna redna gosta na v zadnjih dneh jasnem nočnem nebu. Vzhajata (pri nas vidno) že okrog 22. ure, izpočetka še v precejšnji razdalji, a čim bolj proti polnoči in čim višje se dvigata, tem bolj se približujeta. In sicer dozdaj še v enakomernem stanju (Jupiter zgoraj, Saturn počevno desno spodaj). Včasih zablesiti Saturn bolj kot venomer blesteči Jupiter, tako da se ju trenutno lahko zamenja. Zanimivo je tudi, če ista megljena koprena zarne oba, je Jupiter vseeno še viden, čeprav bolj blede, dočim se Saturn nič ne vidi. Se zanimivejšje pa so slike razmerja lune (zadnjeja krajca) napram obema planetoma. Luna se nahaja zdaj vsako noč v čim večji razdalji od njih, vendar pa v položaju, kakor da spadajo vsi trije — skupaj.

— Hutterjev Stanovanjski blok. Kljub neugodnemu vremenu kar vidno napreduje. Dovršeno je že največjavneše delo, kopanje in priprave temeljev, ki so nudili onim, ki se zanimajo za zgodovino tla Maribora, zelo zanimive podatke. Zdjaj je ves četverkot od tal gori že pozidan (zbetoniran za zaklonišča itd.) in se posebno v Razlagovi in Prešernovi ulici dviga že visoko nad površje. Da se je gradbeno delo poverilo več stavbinim podjetnikom (Jelenec, Slajmer, Hoffmann, Nassimbeni) je bila zelo pametna zamisel. Se kar vidi, kako podjetje oziroma tudi njih delavci sami pridno tekmujejo v delu. Če bo šlo vse po sreči, bodo dozdaj v gradnji se nahajajoča poslopja do konca pozne jeseni že pod streho.

— Nesreča nikdar ne počiva. V deavniceh državnih železnic na koroškem kolodvoru je prišel po nesrečnem naključju z desnice pod parno kladivo 47letni kovač Matija Bžnik. Kladivo mu je poškodovalo desnico. Na novi pohorski avtomobilski cesti je padel s kolesa 16letni posestnik sin Jurij Predan. ki je oblezel s težkimi poškodbami po vsem telesu. V ulici Kneza Kozlje je neki osebn avto podrl 40letnega državnega upokojenca Jožefa Pečeničnika, ki se je peljal na kolesu. Pri karambolu je Pečeničnik dobil poškodbe na glavi, rokah in nogah. Na Belškem vrhu je skočila 7letna kočarjeva hčerka Milica Brandič na srp, ki ji je odrezal 3 prste na desni nogi. Pri Sv. Bolfenku je padla z voza 59letna kočarica Lucija Senčarič, ki je obležala z zlomljeno desno nogo in hudimi notranjimi poškodbami. Na Aleksandrovi cesti je neki kolesar podrl šištno vinitarko Julijano Repoluskovo, ki je obležala z zlomljeno levo. Vsi ponesrečenci so zdravijo v bolnici.

— Pekovski molstri sporočajo, da zaradi občutnega naraščanja cen vsem surovinam za pekovsko proizvodnjo ne morejo več nuditi svojim odjemalcem brezplačno papirja za zavijanje kruha in peciva. Občinstvo naj blagovolito to upošteva!

— Sokol Hče priredi v nedeljo 1. septembra pomembne pred Sokolskim domom telovadni nastop. Sodelovali bodo tudi pevci »Jadrani-Nanos« in godba »Drave« iz Maribora.

— Maševanje. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je 19letni hlapec Franc Slana navajal na svojega gospodarja posestnika Jakoba Reka ter ga s ko'om rbi bil na tla. Rek je dobil tako težke poškodbe na glavi, da so ga morali odpremiti v bolnico. Napadalca so prijeli orožniki, ki jim je povedal, da je Reka zato udaril po glavi, ker mu je odpovedal službo...

— Če se železničar vzci z limuzino... Službujoči stražnik na Grajskem trgu je okoli poldneva orazil eleganten osebni avto, v katerem je sedel na široko neki železničar. Stražniku se je to čudno zadelo, zaradi česar je avtomobil ustavil. Ko je stražnik železničarja vprašal od kod

in kam, je ta bil v zadregi, in je bilo stražniku takoj jasno, da ima opravka s tihotapcem. Ta njegov sum je bil popolnoma upravičen, kajti pod sedežem avtomobila je bilo 50 paketov saharina v težini 25 kg. Saharin je stražnik zaplenil, železničarja nekega Antona P. ba so zaprli. Zadeva bo lahko imela za njega usodne posledice, kajti mož, ki ima 23 let službe, bo najbrže prišel ob kruh. Pa tudi lastnik osebne avtomobila bo imel sitnosti.

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33. tel. 22-13. ter Maverjeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici 12, tel. 28-12.

— Vpisovanje v Šolo Glasbene Matice bo 2. in 3. septembra od 8. do 12. in od 15. do 18. v novih šolskih prostorih v Kopališki ulici 11 in v Frančiškanski ul. 12.

— Premješčen je iz mariborske jetnišnice v celjsko paznik Ferdo Borušek, iz Celja v Maribor na paznik Jožef Zupanc.

— Razstava karikatur. Glasbenik g. Remnig Bratuz je v zadnjih tednih svojega bivanja v Mariboru izgotovil okoli 100 različnih posređenih karikatur raznih znanih mariborskih osebnosti. Te karikature bo pokazal mariborski javnosti na razstavi, ki bo odprta dne 8. septembra t. l. v beli dvorani Sokolskega doma.

— Na državnii II. deški meščanski šoli (magdalenski) bodo završni popravni izpiti dne 30. avgusta. ostali popravni izpiti 31. avgusta, redno vpisovanje pa 1., 2. in 3. septembra, vsak dan od 9. do 12. V to šolo se vpisujejo učenci, ki stanujejo v V. mestnem kraju in v okoliških občinah na desnem bregu Drave, ako se ne vozijo z vlakom. Pri vpisu morajo predložiti zadnje šolsko izpisevalno, davčno potrdilo, novinci pa krstni list in izvenmariborski učenci še potrdilo občinskega urada, iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanujejo njihovi starši. Brez navedenih listin ne more biti njih vpisan. Ostalo je razvidno na oglasni deski.

— Se enkrat: Kaj je s tečajem za otroške vrtnarice v Mariboru? Več naših dnevnikov je tolmučilo željo, da se tečaj za izobrazbo otroških vrtnaric enako kakor v Ljubljani že letos otvori tudi v Mariboru. Za tak tečaj so dani vsi predpogoji v Mariboru ter za njih pripravo ni treba nobenih posebnosti, hočemo s tem prav dvigniti našega celotnega obmejnega kšlstva do ravni t. l. kar mu po vsej pravici in važnosti gre! Se je čas, da se odreditev tega tečaja izvede tudi v Mariboru ter prosimo kr. bansko upravo, da v zadnji nemudoma posreduje pri g. ministru prosveite, ki bo kot naš obmejni rojak in razvalalec obmejnih prilik sigurno naklonjen tej naši želji!

— Sokol Hče priredi 1. septembra veliko vrtno veselico s srečolovom. Sodelujeta pevsko društvo »Jadrani-Nanos« kakor tudi znana železničarska godba »Drava«.

Iz Ljutomera

— Voda pada. Na poplavljenem ozemlju voda upada in se umika v struge, povsod pa pušča blato in nepriljeten smrad. Povzročena škoda je velika.

— Hladne noči. V preteklih dneh, ko smo imeli mnogo vode po našem polju, so bile noči zelo hladne, da je toplomer zjutraj ob 7. kazal 8 stop.

— Cena otave. Pred poplavlami so na več kraljih prodajali otavo za ceno, ki je bila nasproti ceni sene mnogo nižja, sedaj pa, ko so poplave uničile mnogo lepe otave, bi bile cene drugačne.

— Dan izletov. Po hudih nalivih je bil v nedeljo vendar enkrat res krasen sončen in topel dan, zato so jo ta dan po dolgem času naši meščani mahlni na vse strani, predvsem v gorice, mnogi pa celo v kopališče.

— Sokolska tombola. Sokolsko društvo v Strigovi bo imelo svojo veliko tombolo 1. septembra ob 2. za Sokolskim domom. Glavni dobiček je 2000 din. Tombolske tablice so po 2 din.

Iz Celja

— c Z voza je padel 68letni posestnik Franc Rebernik iz Petelinjaka pri Ločah. Pri padcu se je močno poškodoval po glavi. Rebernik se zdravi v celjski bolnici.

— c V celjski bolnici je umrl v soboto 70letni hlapec Pavel Cast iz Smartnega ob Dreti, v ponedeljek pa je umrla 29letna kočarjeva hči Ljudmila Jazbecova iz Drožanja pri Sevnici.

— c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in celjsko okoličbo bo v torek 3. septembra od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklicni, izjave beseda din 1.— davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

Grafolog
F.T. KARMAH
v LJUBLJANI
OBISKE SPREJEMA
OD 9-12, 3-7 URE
v HOTELU »SOČA«
SV. PETRA CESTA

MIZARSKE STROJE

vseh vrst, priznane prvovrstnih znamk »Teichert«, Festec itd. kakor tudi kokovostno strojno orodje, skobeljne nože, krošnje in gaterske liste naročite najbolj ugodno na velesejnu. Specialna trgovina Dovžan Ivan, Ljubljana, Franciškanska ul. 4, tel. 45-42.

ČEVLJE

v modi, kvaliteti in najnižji ceni vam nudi trgovina »EDO« čevlji

Vošnjakova 2 (Gospodsvetska c. št. 12)

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gospodsvetska c. 12 in Franciškanska ul. 3. 4. L.

50 parov modelov dvokoles
SI LAURO BREZVREDNO ODAJATE
DOL
IGN.VOK
LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri
PRESKER
Sv. Petra cesta 14

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

STEYER LIMUZINO
tipa 220, model 1940, nov, po ugodni stari ceni prodam. Berdajz, Maribor, Kopaliska 11. 1993

MEDICA
barva ustne in lica!
Dobite jo v
MEDARNI
Ljubljana, Zidovska ulica 6

KUPIM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

KUPUJEMO GOZDOVE
srednje in večje, vsake vrste, v predelih med Zidanim mostom in Litijo ter med Zidanim mostom in Celjem. Ponudbe na »Dubravka«, Zagreb, Illica 11. 1998

INFORMACIJE

Beseda 1.— din, davek posebej. Najmanjši znesek 15.— din

IZJAVA.
Podpisana Pepa Abunar, Borutova št. 10, Ljubljana, izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih naredil kdorkoli na moje ime. Pepa Abunar. 2000

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

STROJNI KLJUČAVNICAR
vaje strojev, išče službo, najraje v tovarni. Cenj. ponudbe pod »Vestenc«. 1998

Ljubljanski velesejem

od 31. avgusta do 9. septembra.

Razstava industrijskih in obrtniških izdelkov. Številne posebne razstave.

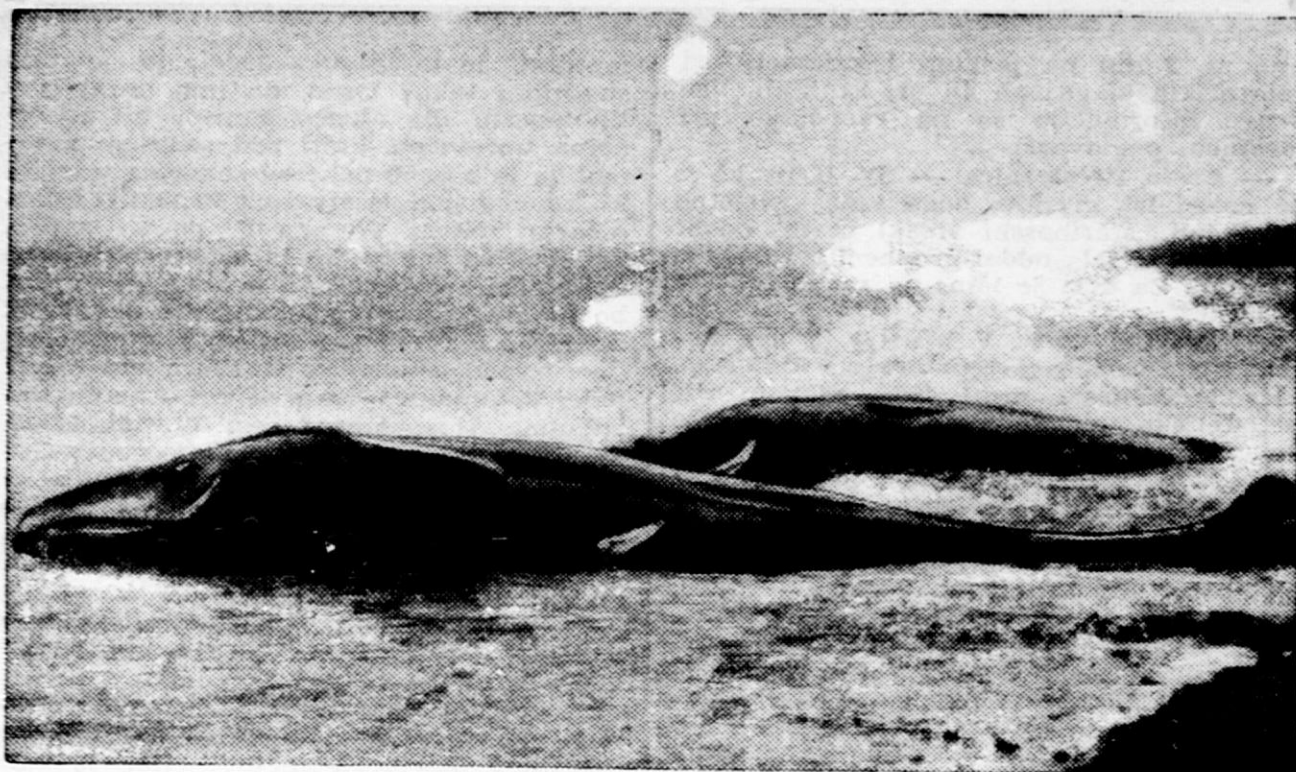
Žrebanje vstopnic obiskovalcev velesejma

LEPA DARILA: Motorno kolo, radijski aparat, šivalni stroj, harmonika, mnogo koles, preproge, brzoparilnik, pohištvo, otroški voziček, ure, vino, žganje, pivo, rogaška slatina, kravate, izleti s parnikom v Kotor ter številna bivanja v zdraviliščih in letovističih.

TOVARNA NA ŽELEZNICAH

Ali je mogel kit požreti Jono?

Ni izključeno, da ima znana svetopisemska zgodba resnično ozadje

Iz svetega pisma poznamo zgodbo o Jonu, ki ga je požrla riba. Tri dni in tri noči naj bi bil Jona v ribjem trebuhu, kjer je celo molil. Slednjič se ga je pa bog usmilil in zapovedal je ribi, naj ga vrže spet na suho. Sveto pismo tudi pripoveduje, kako so vrgli Jona v razburkano morje, da bi se pomirilo. Jona je prebil v ribjem trebuhu tri dni in ko ga je riba vrgla na suho, je bil še živ. V ribjem trebuhu se je moral počutiti dobro in celo zraka mu ni smelo primanjlo, ker bi se sicer zadušil. Ali je ta zgodba pravilna, ali pa se kaj takega more res pripetiti?

V zvezi s to svetopisemsko zgodbo se govori o kitu, čeprav ga sveto pismo neposredno ne imenuje. Lahko bi torej šlo za drugo veliko ribo, ki je morda že izumrla in ki je imela tak želodec, da je lahko Jona tri dni živel v njem. Sicer pa ni nikjer rečeno, da bi morala iti za drugo večjo ribo, kajti kit je dovolj velik, da bi lahko požrl človeka. Tako imenovani »modri kit« doseže dolžino do 30 m. Čeprav živi kiti samo v vodi in ima njihovo telo obliko ribe, spadajo med sesalce. Kiti imajo toplo kri, vdihujejo zrak v pljuča, skote živijo mladiče in jih krmijo z mlekom.

Kit je dovolj velik

Kitov poznamo več vrst in ena teh ima res tako široko grlo, da bi kit te vrste lahko požrl človeka. Drugi kiti imajo pa zelo ozko grlo, v premeru komaj 15 do 20 cm. Omenjena vrsta kitov se odlikuje tudi s povsem prostim žrelom, tako da bi prišel človek v grlo, medtem ko imajo drugi kiti v žrelu znane kosti, mimo katerih lahko gredo samo majhne živalice. Tako nastaja splošna domneva, da kit Jona ni mogel požreti. Je pa kakor rečeno posebna vrsta kitov, ki bi človeka lahko požrla nankrat, če bi kiti te vrste ne imeli v žrelu dveh vrst okrog 15 cm dolgih in 5 cm debelih zob v spodnji čeljusti. Možgani tega kita so veliki približno kakor vedro, oči pa merijo v premeru komaj 5 cm. V primeru s vsem telesom so pač to majhni organi. Pač pa meri želodec, približno okroglo oblike, v premeru skoraj 2 m. Stena želodca je trdna kakor koža in debela nad 2 cm.

V želodcu se ne da živeti

Znanstveno bi lahko dopustili, da bi prišel Jona skozi kitovo žrelo v želodec, kjer bi imel dovolj prostora za prebivanje. Mno-

go kočljivše bi pa bilo bivanje v želodcu. Stokovnjaki se strinjajo v naziraju, da bi mogel človek živeti v kitovem želodcu samo nekaj minut, potem bi se pa zadušil zaradi pomanjkanja zraka. Če bi mu pa po čudežnem potu ta nevarnost ne pretila, bi najbrž ne prenesel učinka ostrih želodčnih sokov in v želodcu razvijajočih se plinov. Kitov želodec se neprazno krčevito stiska in žiri, ko pride vanj hrana ali kako tuje telo. Ta pritisk bi mogel učinkovati na človeško telo tako močno, da bi ga strl. Tudi če bi kit res vrgl človeka iz sebe cellega, ni verjetno, da bi bil po treh dneh še živ.

Drugi način rešitve

Če naj verjamemo svetopisemski zgodbi vsaj v splošnih potezih, moramo dopustiti, da je bil kit blizu obale in da je preroka takoj vrgl iz sebe in da je morda Jona prišel k sebi šele čez tri dni. Mogoče je pa tudi, da je prišel Jona po čudnem naključju na obalo na telesu kita, ki je ostal ves čas na morski površini. Morda pa je bil kit mrtev. Lahko pa bi bil Jona tudi samo v kitovem žrelu in ne v želodcu. To bi bilo mogoče pri modrem kitu, ki ima tako ogromno žrelo, da bi imelo v njem prostora dvanajst mož. V njegovo grlo bi pa človek komaj potisnil roko.

Toda tridnevno bivanje v kitovem žrelu bi zopet pomenilo čudež, kajti živega človeka v žrelu bi ogražale kosti in mogočen jezik. Vrsta kitov s širokim grlom pa nima dovolj velikega žrela, da bi mogel človek ostati v njem. Zanimivo je, da se je zgodba o Jonu ponovila tudi v moderni dobi. Neka novinarska vest iz leta 1926, govori o mornarju iz kitovskega čolna, ki ga je kit požrl in je ostal v njem živ poln dan, dokler niso kita ujeli. Zdravniki in strokovnjaki v kitolovstvu so se pa izrazili o tej vesti skeptično, češ da kaj takega ni mogoče.

Resnica o Joni

Če vse to govori proti možnosti tridnevnega bivanja v kitovem trebuhu, pa to še ne pomeni, da bi morala biti zgodba o Jonu samo bajka. V morje vrženi Jona se je prav lahko s pomočjo kita rešil na obalo. Najbolj verjetno je, da se je rešil na mrtvem kitu ali pa tudi v žrelu živega. Resnični zgodbi o Jonu so priključila neverjetne podrobnosti dolga stoletja, v katerih je šla ta zgodba od ust do ust in je bila seveda tudi v marsikaterem pogledu pretirana.

dva služabnika. Vsakemu je določil 5.000 dolarjev, če bi obudil dozdnevno mrtvega milijonarja. Vse svoje sorodnike je pa izključil od dediščine in vse premoženje je zapustil daljnemu nečaku. Le-ta bi bil malone nekdo sam živ pokopan. Povozil ga je tramvaj in mislil so, da je mrtev, pa se je še pravočasno zdrnil iz globoke omedlevice, da ga niso pokopali.

Neki advokat v Torontu je napravil celo v svoji oporoki čudno šalo. Določil je, naj se razdeli njegovo premoženje takole: Velik del naj pripade najhujšim sovražnikom konjskih dirk, če se včlanijo v klub prijateljev konjskih dirk, če bo bodo tudi sami hodili na take prireditve. Njegovo pivovarno naj podeduje nekaj posebno vnetih abstinentov. Drugi del premoženja je pa zapustil svojemu prijatelju, staremu samcu, toda pod pogojem, da se oženi in če bo imel otroke. Oporoka je bila javno razglašena in dediči so dobili teden dni časa za premislek. Abstinenti in sovražniki konjskih dirk so izpolnili pogoje, stari samec pa ni podlegel izkušnjam. Samski stan mu je bil ljubši od bogate dediščine.

Slovinci v Ameriki

Naši rojaki mislijo na staro domovino — Smrt svojevrstnega rekorderja — Novi grobovi

V Ameriki živeči jugoslovenski izseljenci so ustanovili Jugoslovenski nacionalni pripravljalni odbor s sedežem v New Yorku. Namen odbora je, pripraviti za vsak slučaj vse potrebno, če bi se vojna vihrala razširila tudi na njihovo staro domovino. Odbor bi pokrenil in tem primeru vse potrebne akcije, zainteresiral in informiral ameriško javnost za Jugoslavijo, organiziral in priporočil bi pomožne akcije, sodeloval z različni jugoslovenskimi organizacijami v Ameriki ter sploh dajal kolektivni izraz naravnemu želji vsakega izseljenca, da pomaga, kolikor more. Odbor je strogo izvenstrankarski.

V Saginawu je umrl Anton Štrukelj, ki je večkrat zmagal v tekmi v hoji na veliko daljavo. Star je bil 89 let, doma iz Žu-

žemberka. Največji uspeh je dosegel pred 60 leti, ko je prehodil v 6 dneh 632 milj ali 105 milj na dan. Že leta 1890 je list »Police Gazette« poročal o njem, da je prekosil brzi parnik na njegovi 16 milj dolgi vožnji. Takrat je Štrukelj postavil svoj oboj na parnik v Bay City in odšel peš v Saginaw, kjer je mirno sedel na pomolu in čakal na prihod parnika. Proslavil se je tudi, ko je prehodil 65 milj dolgo pot iz Saginawa v Flint in nazaj za kozarec limonade. Ko je opustil tekmovalje, je ustanovil groserijsko trgovino in jo vodil do svoje smrti.

Na neki Monongahela v Jeru se je z motornim čolnom vozilo pet fantov. Čoln pa se je prevrnil in padli so v vodo. Trije so

se rešili, dva sta pa utonila in sicer brata Franc in Janez Knava.

V Clevelandu so umrli Franc Butala, star 68 let, rojen v Gradcu v Beli Krajini, Franc Penc, star 47 let, doma iz vasi Mala Vodenica, fara Kostanjevica, Jože Lavrič, star 70 let, doma iz Ajdovca pri Žužemberku, Neža Natlačen, rojena Čič, stara 61 let, doma iz Dilce pri Postojni, Jože Slogar, star 59 let, doma iz Žužemberka, Matevž Zdravje, star 68 let, doma iz vasi Mali vrh pri Mirni in Ivanka Vrankar, rojena Suhadolnik, stara 64 let, doma iz Kamnika. V Milwaukee so umrli Franciška Kepsel, rojena Fašun, stara 46 let, doma iz Ljubna v Savinjski dolini Terezija Lončarič, stara 66 let, doma iz vasi Mostečno, fara Makole in Roza Fon, doma iz vasi Brežnica pri Kobaridu. V Chicagu so umrli Janez Bergant, star 59 let, doma iz Cerklj pri Kranju, Anton Brezovec, star 63 let, in Peter Koželj, star 45 let, doma iz okolice Senčurja pri Kranju. V Steeltonu je umrla Marija Košir, stara 69 let, doma iz Gradca v Beli Krajini. V Coal City je umrla Ana Oven, stara 78 let iz Križa pri Catežu na Dolenjskem. V Broughtonu je umrl Matija Petrovič, star 63 let, doma iz Vrhnik. V Detroitu je umrl Anton Pavlič, star 61 let, doma iz Trnovca na Do-

lenjskem. V Willardu je umrl Franc Cornič, star 86 let, doma iz Broda ob Kolpi. V Pueblu je umrla A. Baydek, roj. Strle, doma iz Iga pri Ljubljani. V Evelethu je umrl Franc Kastelic, star 56 let, doma iz Velikega vrha, Smarje pri Ljubljani. V sanatoriju Peoria je umrl Anton Pšenčnik, star 68 let, doma iz Kapele pri Brežicah. V Port Washingtonu je umrl Jože Lavrič, star 79 let, doma iz Okonine v Savinjski dolini. V Los Angelesu je umrla Franciška Bolj, rojena Tiselj, doma od Dobropolj. V Buhlu je umrl Franc Kovačič, star 76 let, doma iz Zimarice pri Sodražici, v Bridgeportu je umrla Uršula Kovačič p. d. Smitova mati, stara 70 let, doma iz Slavče vasi pri Žužemberku, v Mc. Intyre je umrl Jože Kastelic, star 43 let, doma iz Metnaja na Dolenjskem. V Filadelfiji je umrl Janez Petan, star 54 let, doma iz Sela pri Brežicah. V Black Diamondu je umrl Rudolf Jazbec, star 56 let, doma iz Planinice vasi pri Brežicah. V Ranningu je umrla Marija Maršič, stara 67 let, doma od Sv. Duha pri Konjicah. V Rockspringsu se je smrtno ponesrečil Janez Omeje, star 16 let. Padel je s kolesa in kmalu po prevozu v bolnico izdihnil. V Jolietu je umrla Marija Zeleznik roj. Kastelic, doma iz Vintarjevca pri Smartnem.

... za sokolskim praporom

Javen nastop kamniškega Sokola

bo v nedeljo 1. septembra na letnem telovadišču v Kamniku

Kamnik, 27. avgusta

Kamniški Sokol je kupil »Kurhaus«, je šinilo kakor blisk po Kamniku. Pa tudi vsa napredno čuteča javnost v Ljubljani in drugod je hitro zvedela za to. Kdor pozna ta lepi kompleks nekdanjega »Zdraviliškega doma«, se ne more dovolj načuditi, posebno še, če upošteva vse okoliščine, kako je bilo sploh mogoče, da je baš Sokol prišel v posest te redke dragocenosti. Zamislite si: urejeno, ljubko kopališče (letno in zimsko!), velika dvonadstropna stavba, ki je še nedozgrajena in se da napraviti iz nje še marsikaj ter okoli 10.000 m idealno lepega zemljišča za telovadišče in park! Kamniški Sokol pa je tako neznan, da lansko leto, ko je proslavil 35letnico svojega obstoja (!) ni imel niti toliko svojega, da bi lahko glavo položil! Da res je, siromak je bil brez doma in telovadišča, odvisen od miloščne dobrih ljudi. Danes pa lahko rečemo, da ima že oboje. Dom sicer še nedozgrajen, na zato toliko lažje, krasno telovadišče. Ko se je pretekli mesec mudil v Kamniku savezni revizor Br. Radičević Lazarevič in si ogledal vse to, je dejal, da se s tako lepo stvarjo ne more nanašati nobeno sokolsko ali tudi kako drugo društvo v Jurosloveni in to posebno še kar se idealno lepe lege tiče. Idilična bližnja okolica, v ozadiju pa močvirni masivi sivih Kamniških planin! In v sredini, prav v sru starodavnega Kamnika se nahaja, pa kljub temu izločeno od vseh nevšečnosti mestnega hrupa in vrvenja!

Ali sedaj razumete prejšnje veselje in navdušenje vseh, ki s simpatijami spremljajo delo kamniškega Sokola in mladih ljudi, ki ga zadnja leta vodijo s prav vidnimi uspehi.

Proslava 20 letnice Sokola Mengeš

Mengeš, 27. avgusta

Na povabilo Sokola Mengeš se je zbrala v nedeljo 18. t. m. na njegovem telovadišču nad 400 ljudi broječa množica nar. zavednega občinstva, da manifestira s svojo navzočnostjo pomembnost 20letnega sokolskega jubileja. Po opravljenih telovadnih skušnjah je ob pol 16. prikorakalo po oddelki urejeno sokolstvo, 216 po številu, s sedmimi prapori na čelu na telovadni prostor, ki je bil okrašen z narodnimi zastavami in veliko sliko kralja Petra II.

Mem zvoiki državne himne se je dvignila državna zastava na drog, v počastitev simbola jugoslovanske enotnosti se je občinstvo dvignilo s sedežev, sokolski prapori so se nagnili v pozdrav. Nato je društveni starosta br. Kanc pozdravil vse navzoče in v jedrnatem govoru na kratko opisal delo in dobo 20letnega obstanka Sokola v Mengešu. Njegovi ustanovitelji so v težavnih okoliščinah ustanovili društvo v idealnem namenu da dvignejo narodno in sokolsko misel tudi v tej okolici. Našli so plodna tla, na katerih je uspešno killo sokolsko seme. Pripadniki mengškega Sokola so pridno širili sokolsko zavest in sledč Tyrševim naukom so vzgajali svoje članstvo v duhu narodnega in državnega edinstva. Danes po 20 letih se je mengški Sokol popolnoma osamosvojil in ima lasten dom in primerno telovadišče. Zahvala zato gre vsem tistim bratom in sestram, ki so ne-sebično delali v društvu, gledč! gestu: Po-

sameznik nič, celota vse. Ob sklepu govora je br. starosta izrekel sokolsko vdanost svojemu prvemu starostju in bratu, kralju Petru II. Zaklical mu je v pozdrav sokolski Zdravo, kateremu so se vsi navzoči pridružili. Za tem je zapelo vse sokolstvo svojo himno »Le naprej!...«, nakar so vsi oddelki s prapori odšli s prostora. Sledil je telovadni nastop. Proste vaje je izvajala moška deca, 39 po številu, ženska deca (51), moški naraščaj (31), ženski naraščaj (36), člani (21), članice (12). Proste vaje, ki so jih izvajali po klavirski godbi, so vsi oddelki izvedli dobro, nekateri celo prav dobro. Moški naraščaj in člani so izvajali vaje na drog, prav posrečeno, ženske naraščajnice pa so na dvošinskih bradljah pokazale vrsto prav lepih in prav dobro izvedenih vaj. Po končani telovadbi je bila med petem »Hej Slovane« sneta državna zastava. Razvila se je nato narodna veselica, ki je bila pozivljena z godbo in plesom.

Sokol Mengeš je tako dostojno proslavil svojo 20letnico. In tudi Mengeš je bil v ta namen okrašen z narodnimi zastavami. Želimo mu, da v teku naslednjih let napreduje vsestransko še bolj in vzgoji rod, ki bo sokolsko in nacionalno mislil in delal v čast in ponos domovine, naroda in kralja.

MOČ NAVADE

— Pomisli, Vera je prekinila stike s tem zdravnikom, ki ji je vse leto tako navdušeno pihal na srce.

— Beži no! Kako je pa sprejel ta naderc?

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— To so bili moji bratje, ki so prelili zanj kri, — je zatrjeval, toda izjavljeno so bili v spretno nastavljenost past. Malo je manjkalo, da niso vsi izgubili življenja. Beli mož je bil ranjen, potem ko se je boril kakor jastreb. Eden izmed naših, ki je bil ostal živ, ga je odnesel v našo vas.

Kako močno je utripalo grofično srce po dolgi vožnji po reki, ko so slednjič priveslali do indijanske naselbine, kjer je mladi Indijanec zaklical: — Evo, kočje mojih očetov.

Ko so se čolni končno približali bregu kolikor so pač mogli, se kavčuk pridobivajoči delavci niso dali motiti v svojem delu. Pogled na bela obraza ju ni presenetil. Presenečeni bi bili samo, če bi bili zagledali tuja sama. Ko so pa videli moč svojega plemena, so se pomirili. Meniška kuta in kratak grofičin lovski krov nista ničesar pomenila za te primitivne ljudi.

Meniš je s svojo visoko postavo, rujavo kuto, in širokim pasom, za katerim je imel samokres in

lovski nož, čez ramo pa puško, napravil na divjake globok vtis.

Hotel je sam stopiti na suho. Tudi grofica je hotela izstopiti in odhiteti k indijanskim kočam, kjer se je morda mudil njen sin, toda morala ga je ubogati. Ni namreč mogla doseči brega, razen če bi jo odnesel iz čolna na rokah Indijancev, ali če bi potegnili čoln prav do lesene na kolesh zgrajene kolibe. Toda v prvem in drugem primeru se je bilo treba pogajati z Indijanci. Grofica je videla kako se je dal meniš odnesti na breg po dveh Indijancih, ki sta nekaj mrmljala sama pri sebi stopječa do pasu v vodi. S svojo prirojen avtoritet je stopil k Indijancem, zaposlenim s pridlovanjem kavčuka in hitro je obrnil nase njihovo pozornost. Grofica mu je sledila s pogledom iz čolna in rada bi bila uganila o čem govori z njimi. Mislila je na sina, ranjenega, morda umirajočega in ker se je slišalo neprestano enolično stokanje, se je vsa v strahu spraševala od kod prihaja. Kar je zagledala pri eni izmed kolib dva Indijanca, ležeča na postelji iz listja in očividno hudo trpeča. To se je dalo sklepati po njunem stokanju in zvijanju, pa tudi po tem, kako skrbno so jima stregli Indijance. Po kratkem pogajanju se je meniš vrnil k čolnu in na obrazu mu je igral radosten smehljaj.

— Moj sin! — je vzkliknila grofica.

— Živ je!

— Bog bodi zahvaljen! ... Ali je v naselbini?

— Mislim, da je. O pustite me hitro na breg ... Takoj hočem k njemu.

— Samo malo potrpite, gospa. Čujte!

Meniš je se je bolj približal čolnu in smatral je za svojo dolžnost povedati grofici vse, kar je bil zvedel. Indijanci so stali ta čas na bregu ali v čolnih, drugi so pa mirno nadaljevali svoje delo, ne da bi se zmenili za bela tučja.

— Čujte, — je dejal meniš — komaj sem spravil iz teh ljudi nekaj vesti. Govoriti nečojno, zlasti če gre za tučja, ki so ga sprejeli medse. Njihova gostoljubnost je čudna. Mislimo namreč, da bi njihovi bogovi umčili naselbino, če bi se gostu kaj pripetilo. Ker so pa naju spremljali možje njihovega plemena, zlasti pa, ker je posredoval ta deček, ki naju je privedel sem, sem mogel nekaj zvedeti. Toda biti morava previdna. Ne smeva kršiti njihovih običajev.

— Za božjo voljo vas prosim govorite! Kaj veste o Herveu?

— Mladenč, po opisu sodeč vaš sin, je prispel sem pred nekaj meseci, če sem prav razumel. Bil je ranjen. Niso ga mogli povsem izleciti ...

— Tako dolgo je trpel! ... Bože moj, ali ga bova rešila?

— Indijanca, ki ju slišite tamle stokati, sta prevzela čar njegove boleznine nase in zdaj lečijo ta dva.

— Kje je moj sin?

— Tega še nisem mogel zvedeti.

— Preiščite vse kolibe, ali pa raje ne. Naj mi pomagajo izstopiti. Sama pojdem ja.

Hotela je skočiti iz čolna. Že je bila stopila čez rob, že je hotela skočiti v vodo, pa jo je zadržal menihov krik:

— Pazite, gospa, svojega sina uničite.

— Kaj hočete reči s tem? — je vprašala, ne da bi si upala še prestopiti.

— S tako nepremišljeno naglico me spravljate v dvojno nevarnost. Če bi ga tako nepričakovano presenetili, bi mu to moglo postati usodno. Pomislite, da trpi že več mesecev, ker se mu rane ne zacelijo. Toda največja nevarnost bi bila razjeziti te divjake, kršiti njihove običaje, dotakniti se njihovega divjega ponosa. Udreti brez dovoljenja v njihove kolibe! Le kako morete misliti na to! Vaš sin bi s tem prenehal biti gost in na mestu bi ga ubili. Izkrčam vas na breg, gospa, toda pod pogojem, da premagate svoja čustva, tako razumljiva in vendar tako nevarna. Obljubite mi prosim, da se boste ravnali po mojih nasvetih.

— Še preveč dobro razumem razloge, ki ste jih narekovali. Ubogati vas hočem, — je odgovorila grofica.

Na menihovo povelje so Indijanci odnesli grofico na breg. Grofica je takoj opazila dve Indijanki, držeči v naročju otročka. Gledali sta jo radovednejše od drugih in z nekakšnim nezaupljivim občudovanjem. Obrnjena k menišu je grofica zaklicala: Povejte jima, da sem mati, kakor sta oni dve. To jih bo omečalo. Glejte, kako ju otročka objemata. Povejte jima, da iščem svojega sina. Usmilili se me bosta.